

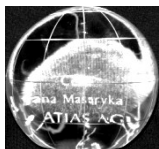

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 3

Ročník LXII

Květen / červen

Number 3

Volume LXII

May / June

2014

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

XX

Print Post Approved 100001687

XX

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

ČERVEN Josef Lada (výřez)

OBSAH

Slovo starosty a pokladníka	6
Valná hromada	7
Ohlasy čtenářů	7
Komu vadí „nové“ stanovy ČOS?	8
Proč bychom se netěšili...	9
Prapodivné mlčení feministek	11
Nebezpeční snilkové	12
O povaze naší kultury	14
Muslimská rakovina i v Česku...	15
Putin at Bay	17
PM's advisor rejects climate...	19
We are on the edge of the abyss	20
Jan Evangelista Purkyně	22
Žalov	23
Májová zábava	23
Humor	24
Hádkový koutek	25
Kino Ponrepo	26
Letem světem	27
Lidské osudy	29
Česká příjmení	34
Perly a perličky	39
Několik črtů z mládí doma	42
Z tajů krás české řeči	44

VĚSTNÍK

Dvuměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků nemusí být totožný s názory redakce. Výhradně si právo články upravit.

Redakční rada:

B Šindler, P Čermák,
M Daňkova

Telefon redakce:
02 9981 4765

Email:

petevasyd@hotmail.com
Věstník se též nachází na
internetové stránce

www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

2. 7. 2014

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Milé sestry, milí bratři a milí krajané,
naše letošní valná hromada proběhla 18. května za účasti nebývalého počtu členstva. Děkuji všem, kteří se jí zúčastnili. V den konání valné hromady byla také konečně otevřena sokolská restaurace a všem hostům očividně chutnala jídla odborně připravená sestrou Bilikovou i ostatními členy Bilikovy rodiny. Doufám, že nově otevřená restaurace si podrží svou pravidelnou klientelu. Příště bude restaurace otevřena u příležitosti konání Májové zábavy přeložené na 31. května.

Doufám, že i příští rok přinese naši sokolské sydneyjské jednotě další úspěchy. Bylo by potěšující, kdyby do našich sobotních školek - české i slovenské - začalo chodit tolik žáků, kolik se jich letos zúčastnilo malování kraslic. Bylo by ovšem rovněž velkým přínosem, kdyby alespoň někteří z rodičů přivedli svoje děti do pravidelného pátečního odpoledního cvičení.

Nazdar Jan Jelínek

NAŠE AKCE

Sobotní volejbal str. 23 a 46, **Kino Ponrepo** 20. 7. a 10. 8. str. 23, **Májová zábava** 31. 5. str. 23. **Pravidelné akce** na zadní straně obálky, všechny akce také na SBS rádio (strana 22) a na www.sokolsydney.com.

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Ti, kteří si Věstník nepředplatí, si jej mohou přečíst na webových stránkách Sokola Sydney www.sokolsydney.com. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník od 1. 3. 2014 do 30. 4. 2014 celkem \$530; fond na údržbu Národního domu \$55. Mnoho díky všem dárcům.

Vydání od 1. 3. 2014 do 30. 4. 2014 celkem \$3,347.04; z toho mimořádné \$152.01 za opravu myčky na nádobí, \$420 za údržbu elektrické instalace a \$200 za český kroj.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2014 MĚLY BÝT ZAPLACENY DO 31/1/2014 JINAK ČLENSTVÍ ZANIKÁ.**

Věstník: předplatné pro nečleny na kalendářní rok od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014. je \$25 v Austrálii a \$40 v zámoří.

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd., 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme, používejte jen tento název pro všechny platby.

Pokud platíte převodem na účet Sokol Sydney Ltd, B/S/B 112 879 číslo 108349087 zašlete, prosím, vaše jméno, datum a účel platby na email petevasyd@hotmail.com.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1. 3. 2014 do 30. 4. 2014:

Retter P	\$50	Tůma M	\$50	Vohralík B	\$50
Hanzal O	\$10	Černa M	\$25	Fiala O	\$50
Radová M	\$25	Šindler B	\$25	Doležel Z	\$20
Niemczyk P	\$50	Vnenková L	\$25	Krauss J	\$25
Holická J	\$25	Prescott A&L	\$30	Koláček P	\$25
Grotte F&Z	\$100				

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

Valná hromada Sokola Sydney

se konala 18. května 2014 v Národním domě ve Frenchs Forest. Pro funkční období 2014 – 2015 byli zvoleni tito ředitelé, činovníci a členové výboru: **Ředitelé:** Jan Jelínek, starosta, hospodář a držitel licence pro prodej alkoholických nápojů; Edita Berntsenová, místostarostka; Radomír Benický, jednatel a matrikář; Petr Čermák, pokladník; Ray Černý, vzdělavatel a knihovník; Mirek Farský, náčelník; Eva Čermáková, náčelnice.

Členové výboru: Václav Novák, Marta Nováková, Pavel Kohout, Maria Daňková, Pavel Krása, František Newman, Eva Harperová, Jaroslav Krejčík, Irena Ningerová.

Starosta župy: Jiří Jelínek

Representantka canberské pobočky: Zora Kašpárková.

Ohlasy čtenářů

Milý bratře Čermáku a Šindlere,

jak vidíte, mám potíž jak jména skloňovat, ale doufám, že vás dopis zastihne. Četla jsem poslední Věstník a neodolala se přihlásit. Jsem totiž také Dejvičanka až do roku 1939 a tak vaše vzpomínky mně byly velice milé a vandrovala jsem v duchu opět těmi místy. Při návštěvě Prahy, tuším v roce 2000, jsem se tam byla podívat, ale vše je už úplně jiné. Bydleli jsme v tom velkém bloku, co bylo ministerstvo – měla jsem dojem zahraničí, ale bratr Šindler mne vyvedl z omylu, že to bylo od první světové války v Černínském paláci. Nějaké tam muselo být, protože si pamatuji, jak jsme pozorovali černé limusiny, tehdy opravdu ještě vzácnost, a rovněž policajt v helmě tam nepřetržitě obcházel (bála jsem se ho a proto to pamatuji). Blok měl na obou stranách směrem k hřišti S. K. Slavoj Dejvice dvě velké kovové brány. Uprostřed bloku byla zahrada s květinovými záhony, trávou a lavičkami; hrávali jsme si tam jako děti kluci i děvčata (za války v ní vykopaly kryty). Na opačné straně bloku, tedy přes tu zahradu, jsme bydleli my, v široké ulice přetínající tu vedoucí k Podbabě. Měla uprostřed travnatý pas s menšími stromky. Za mých časů se nejprve jmenovala Sadová a později, tuším, nějak těsně před válkou, byla přejmenována na Nikoly Tesly. Jsem si tím jistá; v té době už jsem chodila do školy a musela jsem si adresu pamatovat. Moje obecná škola byla velice blízko, uprostřed dalších bloků domů, kde byla brána k nové škole, t. j. do ulice Bučkovy. Skládala se, tuším, ze 4 - 5 pavilónů; a na druhé straně bylo velké zahradnictví, jehož majitel se jmenoval pan Tržický. Na tu zříceninu nad Bábou pamatuji velice dobře. Věvodila na vršku a obcházely ji strašidelné pověsti. Později pod ní vystavený velký hotel ji poněkud zaclonil. Na těch kurtech S. K. Slavoj se v zimě bruslilo, a na prostoru za hřištěm až k Nové technice bývala Matějská pouť: atrakce a stánky se táhly až nahoru k svatému Matěji. Bývaly to velice slavné pouti a přicházelo moře lidstva.

Jsem o málo let mladší vás, bratře, za mé existence byl Bajkal i Ministerstvo obrany již dostavěno. Dnešní „Kulaťák“ měl květinové záhony s chodníkem k procházce. Na něm stály jednotlivé židličky spojené drátem, a za posezení se platilo pár haléřů. Obstarávala to taková stará paní s velkou taškou na drobné. Tramvaje tuto zahradní oázu objížděly dokola. Můj bratr Jirka Petruš byl v dorostu s bratrem Černým, jehož otec měl tu výbornou pekárnu naproti dejvické Sokolovny, do které jsme oba chodili. On se s ním jednou dávno potkal a byli si povědomí: tak pátrali odkud, až se domluvili, že to bylo v Sokole Dejvice. Svět je malý.

Nás otec byl ing. arch. Mečislav Petruš, předseda sletového stavebního odboru při posledním sletu 1948. Byl nástupcem br. ing. arch. Krásného, se kterým spolupracoval na předchozích předválečných sletech. Znála jsem starého pána i jeho syna, který později bydlel jako my na Letné, ve vedlejší domě. Zmiňujete se o Kyšičkách: jaká náhoda! Vzpomínky na ně, dávno hluboce zasuté v paměti, nyní vyskočily ven a vidím v duchu i vilku, v které jsme trávivali prázdniny, nedělní výlety do krásných lesů a hostinec „U Spálů“, kde jsme si většinou poručili „krajíc domácího chleba s máslem a kakao“, nebo honosnější restauraci „Na Čeperce“, v jejímž okolí rostlo tolik hub, a tuším, i maliny. S tím si nejsem jista: něco se sbíralo, možná to byly borůvky. V Nižboru měla jeden rok sestra Provazníková zřejmě

cvičitelskou školu: soudím to z toho, že tam děti nebyly, jen dospělé ženy a děvčata. Vidím velkou louku u potoka: na něm stany na podsadách, vlajky vlající ve větru, státní i sokolské.

Jsou to vzpomínky opravdu z dětství do mých 9ti let a je vidět, že na stáří se lehce vybavují, když do nich jen maličko někdo ťukne.

Doufám, že se nezlobíte, že jsem se s vámi podílela na vzpomínkách.

Srdečně sokolské Nazdar *Zora Kašpárková*

Komu vadí (nejen) novelizované stanovy ČOS?

Hana Moučková 28. 3. 2014

Dnem 1. ledna 2014 vstoupily v platnost novelizované stanovy České obce sokolské. Jejich úpravu si vyžádal nový Občanský zákoník, který s sebou přinesl mimo jiné povinnost transformace občanských sdružení na spolky, i potřebu přiznání statutu veřejné prospěšnosti.

Tyto novelizované stanovy se na stránkách Neviditelného psa, v rubrice Právo, staly terčem nevybíravého útoku. Nic proti diskuzi, ani proti kritice podložené fundovanými argumenty. To by ostatně čtenář seriózního média, a obzvláště v rubrice Právo, mohl právem očekávat. Václav Vlk st., autor článku „Hrdý Sokol, nebo oškubaná slepice“, který Neviditelný pes zveřejnil 11. března, tak ale příliš nečiní. Václav Vlk st. používá v souvislosti se Sokolem a Českou obcí sokolskou také výrazy, jako „po vzoru stalinistů“, „opsané z komunistických dob“, „takhle to dělali normalizační soudruzi“, historicky používaný pojem „činníci“ mu zní jako „čest práci, soudruzi“. Tam, kde je ve zpochybňování novely Stanov ČOS Václav Vlk st. konkrétnější, je patrné účelově citování některých ustanovení a zkreslování všech souvislostí. Zároveň autor v rozporu se skutečností podsouvá myšlenku, že nové stanovy otvírají prostor pro možné vytunelování sokolského majetku.

Proti takovému napadání nejen Stanov ČOS, ale celé naší organizace se Česká obec sokolská musí důrazně ohradit. Stanovy byly upraveny zcela v intencích nového Občanského zákoníku, a to § 228 o. z., který tzv. „právní osobnost“ pobočného spolku (jednot a žup) odvozuje od právní osobnosti spolku hlavního – tedy České obce sokolské. Dle nového ustanovení mají pobočné spolky práva a povinnosti v rozsahu, určeném stanovami hlavního spolku.

Měnit, respektive novelizovat stanovy má právo nejvyšší orgán ČOS, tedy sjezd, a v neodkladných případech přijímá změny stanov Výbor ČOS s tím, že tyto stanovy platí do nejbližšího sjezdu ČOS, který o nich rozhodne s konečnou platností (viz. článek 9.5.5.3 Stanov ČOS platných do 31. 12. 2013).

Vzhledem k tomu, že hrozilo nebezpečí prodlevy – v případě, že by nové stanovy nebyly v platnosti k 1. lednu 2014 a po tomto datu nezačal proces transformace na spolek a spolky pobočné, byl by mimo jiné ohrožen majetek ČOS i přístup ke grantům a dotačním titulům, – delegoval X. sjezd ČOS tuto pravomoc na Výbor ČOS s tím, že provedenými změnami se bude zabývat XI. sjezd ČOS, který změny potvrdí, případně stanovy dále upraví.

V souladu s tímto usnesením sjezdu pak vypracování novely Stanov ČOS probíhalo – návrh nového znění, vypracovaného týmem pro tuto úpravu a ve spolupráci i s využitím dalších konzultací s právníky, byl postoupen k připomínkování do sokolských žup a jejich prostřednictvím do sokolských jednot. Veškeré došlé připomínky byly diskutovány, ty opodstatněné byly zapracovány do návrhu. Konečnou podobu pak projednal a schválil Výbor ČOS na svém podzimním zasedání v roce 2013. O tom, že se na novelizaci stanov pracuje, informoval rovněž časopis Sokol.

Lze tedy konstatovat, že celý proces projednávání a schvalování proběhl demokratickou cestou. (A s výjimkou jediné jednoty žádná ze zhruba 1200 sokolských tělocvičných jednot sdružených v České obci sokolské tento postup a samotné novelizované stanovy nenapadla.) Ostatně obdobné postupy platí a jsou uplatňovány v České obci sokolské i v dalších záležitostech – jednoty volí své zástupce do výborů žup, mají možnost navrhnout kandidáty do orgánů žup i ČOS, případně podpořit kandidaturu konkrétních osob, pověřují své zástupce podpořit konkrétní návrhy či

předložit protinávrrhy apod. Obdobně pak postupují výbory žup ve vztahu k ČOS. Rovněž všechny zásadní a důležité změny a kroky vedení ČOS jsou před jejich přijetím a naplňováním postoupeny k diskuzi a připomínkování sokolským župám a jejich prostřednictvím tělocvičným jednotám.

Jak vyplývá z podtextu článku Václava Vlka st., takoveto postupy Václav Vlk st. nepovažuje za demokratické. Vedle již zmíněného podtextu srovnávajícího ČOS s totalitními praktikami, používá autor ke své argumentaci ta ustanovení stanov, která – vytržená z kontextu dalších článků stanov – vyhovují záměru sdělit – volně přetlumočeno – toto: stanovy vytvářejí prostor pro to, aby Výbor či Předsednictvo (ústředí) mohly tunelovat majetek jednot a také vylučovat členy jak se jim zachce; jednotlivé jednoty jako kdyby byly, slovy autora, „nevolníkem Výboru ČOS“. Jak urážlivé a nepravdivé je autorovo vyjádření: „A slavný Sokol se nejprve stane »jednotnou organizací«, její doposud samostatné Jednoty jen postupnými vazaly »Výboru«. A navíc je připraveno elegantní právní řešení jak celý majetek Sokola lehce vytunelovat.“ Proti vytrhávání z kontextu i proti vyloženě nepřátelské rétorice autora se Česká obec sokolská důrazně ohražuje a vyhrazuje si právo učinit patřičné kroky, které zamezí špinění jejího jména na veřejnosti.

Především zcela nepravdivé a pomlouvačné je tvrzení o tunelování. V této souvislosti je třeba připomenout, že všechny jednoty jsou samostatnými právními osobnostmi a se svým majetkem si hospodaří samy. Ve stanovách je ale zakotvena určitá brzda proti tomu, aby majetek jednoty nemohl být – ať již vědomě, nebo nevědomě – „prohospodařen“ (kdybychom měli hovořit jazykem Václava Vlka st., pak „aby nebyl vytunelován zdola“). To ošetřuje článek 10 Stanov. V něm se mimo jiné uvádí:

10.1 Předchozí písemný souhlas Předsednictva ČOS k právnímu jednání při nakládání s nemovitým majetkem ve vlastnictví jednot, žup a ČOS s přihlédnutím ke stanovisku příslušné župy se vyžaduje při:

10.1.1. prodeji, darování, směně, demolici, zřízení věcného břemene, služebnosti, nebo zatížení nemovitosti jakýmkoliv věcným právem k věci cizí, např. zástavním či předkupním právem, přenecháním nemovitosti k užití jinému, zejména výprosou, nájmem, pachtem či výpůjčkou sokolské nemovitosti, na dobu delší než 10 let, vložení do obchodních společností, sdružení, spolků, družstev, jiných právnických osob, případně svěřeneckého fondu,

10.1.2. převzetí ručení jednotou nebo župou za závazky jiné právnické nebo fyzické osoby;

10.1.3. emisi (vydávání) dluhopisů či jakýchkoliv jiných cenných papírů, jestliže emitentem cenných papírů má být jednotu nebo župa.

10.2. S nemovitým majetkem (s dodržením předchozího odst. 10.1.), s movitým majetkem, s finančními prostředky a s nehmotnými právy, které jednoty, župy nebo ČOS samy získaly, hospodaří tyto právní subjekty samostatně, nezávisle a na vlastní odpovědnost. Po zápisu jednoty nebo župy do spolkového rejstříku za dluhy jednoty či župy ČOS neručí.

O tom, že ČOS může libovolně nakládat s majetkem jednot, není tedy ve Stanovách ani zmínka. Právě naopak, Stanovy mají vytvářet brzdu, aby s majetkem nemohlo být nakládáno – ať již vědomě nebo nevědomě – nezodpovědně, s důsledkem ztráty vlastnického práva jednoty k tomuto majetku.

Z celého článku Václava Vlka st. je patrné, že je psán bez hlubší znalosti věci, s jediným cílem – České obci sokolské uškodit. Obdobný dojem vytváří i fakt, že demokratický postup (zaslání k vyjádření se k návrhu změn všem složkám – jednotám a župám, a zapracování podstatných připomínek do návrhu) označuje Václav Vlk st. za totalitní. Takoveto překrucování hodnot považuje Česká obec sokolská za nebezpečné, ohrožující demokracii v naší zemi.

Autorka je starostka České obce sokolské

Proč bychom se netěšili...

Zdeněk Rich

Rozhlasová stanice SBS (Special Broadcasting Service) vznikla ve skutečnosti téměř náhodou a to ve snaze přiblížit nově vzniklý systém zdravotního pojištění, Medibank,

i těm, pro které byl z jazykových důvodů nesnadný pochopit. Začalo tedy v roce 1975 vysílání v osmi jazycích, tehdy ještě pod hlavičkou 2EA (v Sydney) a 3EA (v Melbourne). Ale již v následujícím roce byl počet jazykových skupin podstatně rozšířen a byl to český kněz, páter Vladimír Ondrášek, který byl požádán, aby našel vhodnou osobu, která by se úkolu vysílání do éteru v české řeči, ujala. A páter Ondrášek měl šťastnou ruku, když se obrátil na paní Vlastu Vlažnou s dotazem, zda by úkol přijala. Paní Vlažná, původně herečka ze staré herecké rodiny, úlohu přijala a tak zanedlouho poprvé zazněla z přijímačů znělka, kterou navrhl právě páter Ondrášek – „Proč bychom se netěšili?“ Jsem si jist, že si paní Vlasta Vlažná zdaleka neuvědomila, jak obtížný úkol bere na svá bedra: práci koordinátora. Ale s pomocí několika ochotných krajanů začaly nesmělé první krůčky českého vysílání v Sydney. Byl to zprvu Karel Jeníček, který se podílel s paní Vlažnou o mikrofon, Ing. Tomáš Jílek, který pomocí silného přijímače zachycoval zprávy z Hlasu Ameriky, Svobodné Evropy, a díky jeho jazykovým schopnostem, i z jiných zdrojů a pan Karel Šindelář potom začal připravovat pořady o historii a umění.

Vysílání v české řeči mělo za sebou již celé tři měsíce, když se o něm moje žena Jana dozvěděla, zjistila telefonní číslo paní Vlažné a nabídla rádiu svůj hlas. Paní Vlažná ji pozvala do studia, rovnou ji posadila k mikrofonu a Janu přijala do týmu, kde potom Jana zasedala, po dobu šestnácti let, a čekala, až červená žárovka oznámí „Jste na éteru“.

Nyní snad pár slov o začátcích a vývoji etnické rozhlasové stanice. Jednotlivé jazykové skupiny si musely najít finanční zdroje na pronajmutí studia, kde bylo možno pořady tvořit. Sama stanice 2EA zaměstnávala ve svých začátcích, kromě vedoucí, paní Jenny Looman, dvě písařky a jednu dívku, která obsluhovala telefon. Jediné, co bylo jednotlivým skupinám poskytováno zdarma, byl vysílací čas. Práce koordinátora i hlasatelů byla pochopitelně bezplatná. Česká skupina našla vhodné studio v Sydney v čtvrti Balmain, kde vládl vlídný Reverend Saunders, který nejen rukou zkušenou pořady natáčel, ale poskytoval neocenitelné rady, jak zvládat nelehké řemeslo hlasatele a jak pořady připravovat. V té době se pochopitelně nahrávalo ve studiu na magnetofonový pásek a bylo tedy možno napravit případná přeřeknutí a vtěsnat pořad do té jedné hodiny času, který měla skupina k dispozici.

Po nějaké, nepřilíš dlouhé době, začala Jana připravovat vlastní, obvykle půlhodinové pořady, kterých za těch šestnáct let, kdy se podílela na vysílání, připravila více jak dvě stovky. Pouhé dvě stovky pořadů? Ano, a to musím přiznat, některé z nich nevyžadovaly více jak tři, nebo čtyři hodiny času k jejich přípravě, těch však bylo pohříchu jen pár. Většina pořadů si vyžadovala několikanásobek pilné práce a trpělivosti, nežli si našly cestu do rozhlasového studia.

No, vraťme se o těch pár desetiletí zpět a podívejme se, jak se takový pořad tvořil. Blížilo se důležité výročí nějakého významného spisovatele a autorka pořadu se obklopila všemi dostupnými informacemi o tomto spisovateli a trpělivě vyhledávala úryvky z jeho tvorby. Vzhledem k tomu, že v té době bylo slovo „scanner“ ještě pojmem neznámým, hlavním nástrojem potřebným k tvorbě pořadu bylo kuličkové pero, papír, nůžky a lepidlo a v nejlepším případě psací stroj. Když byly ukázky z autorova díla a údaje o jeho životě seřazeny a čas, potřebný k jejich přečtení změřen (pořad se obvykle musel vejít do třiceti minut, neboť první půlhodinka vysílání byla vyhrazena zprávám), napsala autorka skript a určila, kdo z jejich kolegů bude kterou část číst. Potom jsem byl příležitostně požádán, abych toto spojovací slovo přečetl a vydal svůj „odborný“ posudek. Díky vrozené nechuti ke konfliktům, jsem obvykle prohlásil skript za skvělé dílko, hodné nějaké menší literární ceny. Zpravidla se mi dostalo, a to zaslouženého, obvinění, že „se jí chci zbavit“ a mít „svůj pokoj“. Chtě-nechtě jsem tedy vyslovil moje kritické poznámky: tu slovo přidat, tu zase ubrat, případně zaměnit za slovo jiné. Vždyť jak známo, je mnohem snazší kritizovat, než tvořit. Nepamatuji se, že by se mi kdy dostalo vřelých díky za moji práci kritika; autorka však obvykle použila něco z mých rad. Potom ovšem došlo k zasloužené odvetě. Autorka pořadu prohodila náhle po chutné večeři, že bude potřebovat do programu dvě, nebo tři krátké hudební vložky. A hned jsem byl seznámen s faktem, že ta první hudba má být nepřilíš veselá, ale ne zase přilíš smutná a že její trvání má být mezi dvaceti pěti a čtyřiceti vteřinami. Naštěstí jsme měli nějaké gramofonové desky, které za námi byly poslány z Prahy; navíc jsem byl členem gramofonového klubu v Sydney, s povinností nakupovat každý měsíc určitý

počet desek a tudíž bylo zpravidla z čeho vybírat. A tak jsem vyjímal gramofonové desky z jejich obalů, přehrál tu či onu část a hned, tak na desátý pokus, byla ukázka shledána vhodnou. Potom následovala přesná instrukce, něco jako: „najeď pozvolna do toho hobojevého sóla, nech ho tam asi patnáct vteřin a potom pomalu ujížděj, ale aby tam zůstal celý motiv, který nese hoboj, ale rozhodně ukončit dříve, než se rozhlaholí dechové nástroje“. Jak snadný by byl tento úkol dnes, s použitím počítače a vhodného počítačového programu. Ovšem editovat hudbu s použitím jednoduchého gramofonu a poměrně levného kazetového přístroje nebylo rozhodně jednou z mých oblíbených radovánek a tak jsem někdy (tak po druhé hodině z rána) odmítl poslušnost, vypnul již zmíněné přístroje a odebral se na lože. Nicméně, nakonec se jaksi podařilo hudbu nejen vybrat, ale i úspěšně nahrát na kazetu, ale tím ještě mé trápení nekončilo. V roce 1977 se rádio přestěhovalo z Balmain do centra Sydney, na Clarence Street a provoz stanice začal být financován vládou. Jistým problémem bylo to, že bylo k dispozici pouze jedno studio a výměna „posádky“ nebyla vždy snadná a navíc se po krátké době začalo vysílat živě.

V roce 1987 předala paní Vlažná žezlo koordinátora Ing. Vladimíru Špačkovi a rok poté, v roce 1988 se stanice SBS přemístila do mnohem lépe vybaveného studia na Bondi Junction. Ve stejné době přišel někdo z radia SBS s geniálním nápadem, odejmout technikům z mixovacího pultu kazetové přehrávače a tak bylo nutno okopírovat nahrávku z kazety na velký, profesionální magnetofon. K tomuto účelu sloužilo několik malých kabiněk, ne o mnoho větších než telefonní budka, kam se vešla jedna osoba, neboť většinu prostoru zabíraly různé přístroje, s mnoha knoflíky a číselníčky, které bylo potom nutno donutit, aby záznam okopírovaly.

Čas však, jak je jeho neblahým zvykem, ubíhal dál, počet posluchačů vzrůstal a to pochopitelně neuniklo bystrému zraku politiků, kteří si uvědomili, jakým skvělým nástrojem k ovlivňování posluchačů/voličů, je právě rádio a televize. (Jakou důležitost nyní již televizní a rozhlasové stanici SBS politici přikládali, svědčí skutečnost, že tehdejší ministerský předseda pan Paul Keating navštívil během roku 1993 stanici SBS (tehdy již přemístěnou do honosné budovy v Severní Sydney) ne jednou, ale šestkrát.

Došlo tedy nejprve k pozvolné změně vedení stanice: lidé s dlouholetou zkušeností byli nahrazení těmi, u kterých váha přízně politiků značně přesahovala jejich schopnosti a znalosti oboru. Jak jsem již předeslal, rozhlasové vysílání může být skvělým nástrojem k ovlivňování posluchačů; tento nástroj však bylo nutno upravit a přiostrit, aby se tento vliv ubíral tím žádoucím směrem. A tak nové vedení, zda pro totální neznalost rádiové práce, či podle předem připravovaného plánu, začalo reorganizovat, co se dalo. Nařídili to a zakázali zase ono (například vyžadovali, aby se české vysílání zbavilo již zmíněné znělky) a podobně. Tyto změny se pochopitelně nijak nezamlouvaly těm, kteří měli za sebou mnohaletou zkušenost v SBS, a situace se vyhroutil do té míry, že všichni koordinátoři a hlasatelé vstoupili do stávkové akce a stanice SBS na pár dnů utichla. A tu našlo vedení stanice způsob, jak situaci vyřešit. Inscenovali tedy jakýsi konkurz na místa koordinátorů, redaktorů a hlasatelů, konkurz, kde bylo předem rozhodnuto, kdo bude nadále připuštěn k mikrofonu a koho je nutno se zbavit. Je tedy pochopitelné, že ti, kdo stáli prakticky u zrodu vysílání v české řeči a měli za sebou více jak patnáct let zkušeností, byli shledáni nedostatečně kvalifikovanými pokračovat v činnosti v SBS. Jak paradoxní bylo toto rozhodnutí je nejlépe vidět na příkladu Ing. Vladimíra Špačka, který byl stálým členem týmu po dobu více jak patnácti let, koordinátorem po dobu pěti let a navíc získal po dvou semestrech studia na Macquarie University diplom „Ethnic Radio Broadcaster“.

No, rozhodnutí vedení stanice SBS bylo nezvratné, úkol splněn a mikrofony byly svěřeny těm, u kterých nehrozilo nejmenší nebezpečí, že by se snad, pro přemíru schopností a znalostí, přičili rozhodování panstva.

PRAPODIVNÉ A TÍSNIVÉ MLČENÍ FEMINISTEK *Dáša Ptáčková*

Představme si to úplně a naprosto nepředstavitelné. Představme si, že by zčista jasna nějaký nehorázný mužský prostopášník v New Yorku na Time Square zkřivil vlásek na hlavě jedné jediné představitelce ženského pohlaví! Jeden jediný vláseček na

jedné jediné hlavě. Nenadešel by konec světa? Nadešel. Představme si třeba i to ještě nepředstavitelnější – že by totiž ten mužský škůdce zkrivil dva vlásky na hlavě té ženy. Dva vlásky na jediné hlavě. Nebyl by to, nu uznejte přece, nebyl by to konec naší sluneční soustavy? Nepřestal by se točit Saturnus, Jupiter a nepřestaly by se otáčet vůbec i ostatní planety kolem slunce? A teď si jen pomyslete, že by došlo ku zkrivení ne jednoho, ne dvou, ale tří vlásků na hlavě té nebožačky! Všichni tušíme, k čemu by došlo – došlo by ku zničení vesmíru jako takového. Feministky by se o to zasadily. Okamžitě, bez ohledu na následky. Jsem si jista, že se mnou budete souhlasit. Jen si to představte – tři vlásky! Ta drzost!

Dobře, k tomu všemu by došlo, kdyby se zkrivily, pro pána krále, ty vlásky, nebo i jen, kdyby se zásahem mužské ruky pocuchaly. To tedy opravdu všichni dnes tušíme. Tušíme to? Jsme si tím jisti, jaképak tušení. Bořil by se svět, přestala by fungovat sluneční soustava, byl by smrtelně zasažen vesmír. Ovšem, a to člověka dost mate, nic podobného se nestane, když islámští teroristé uloupí ze školy dvě stě nezletilých děvčat, unesou je do africké džungle, navlečou je do islámských mundurů a hodlají je prodat jako nevěsty svým vznešeným souvěrcům. Slyšíte ten pokřik našich feministek? Neslyšíte. Posloucháte ty nekonečné tirády v televizních rozhovorech? Ne, neposloucháte je. Čtete ty nekonečné ostré kritiky mužské nehoráznosti? Nečtete. Naše odvážné feministky totiž dovedou mlčet, když mlčet chtějí, a ani slovíčkem nešpitnou. Naše mile feministky si prostě dovedou vybírat, a vědí co a jak a kdy vybírat a kritizovat...

Stamilionům žen je upíráno vzdělání. Stamiliony žen je odsouzeno trávit život v zajetí nabubřelých muslimských mužských nabobů, na ulici se smějí odvážit jen v dokonalém zahalení od hlavy až po paty, nesmějí vlastně nic, co jim muži nedovolí. V muslimských zemích ještě dodnes existují harémy, muslimští bohatci si mohou dovolit několik manželek, polygamie kvete, a zachce-li se mužíčkovi, ženu prostě odvrhne a je po manželství. Ve státech ovládaných muslimským náboženstvím je žena dodnes pouhým zbožím na prodej. To se všeobecně ví. Ale hvězdy mlčí. Hvězdy prostě mlčí. Cožpak ale hvězdy, ty mlčí ke všemu, ty křičet přece ani nedovedou. Ale mlčí i všechny naše feministky. Naše feministky se dívají někam vedle, mimo, jako by do neznáma, jako by se jich ty naprosto všem nám ostatním zjevné hříchy netýkaly. Jen ovšem potud, pokud se nezkriví vlásek na hlavě jediné Američanky. Pak samozřejmě nastane okamžitě poplach, pak je zle, pak jako by nastával konec vesmíru. Jinak řečeno, činí-li dva totéž, není to ve slovníku feministek, těch nejvybíravějších z vybíravých členů lidského rodu, není to, jak již dnes předobře víme, totéž.

Nechci normálně hasit to, co mě nepálí. Tohle mě ale pálí. Vás ne?

*Petr Hrubý: **NEBEZPEČNÍ SNÍLKOVÉ** (Dangerous dreamers)*

Recenze jeho podnětné knihy - *Bořek Šindler*

Není náhodou, že tato závažná studie nese podtitulek "The Australian Anti-Democratic Left and Czechoslovak Agents". Mezi jejími hlavními prameny se totiž nalézají tajné doklady v československých archivech dříve badatelům nepřístupných. Nejsou to ovšem prameny jediné. Profesor Petr Hrubý, dnes žijící v Annapolis v americkém Marylandu, strávil téměř 30 let v Západní Austrálii jako univerzitní profesor. Do exilu odešel z rodné Prahy jen několik měsíců po bolševickém únorovém puči v roce 1948. První léta exilu trávil studiem ve Švýcarsku, a po celou dobu pobytu v zahraničí se později věnoval důslednému zápasu proti komunistickému ohrožení. Po mnoho let působil i jako reportér v radiu Svobodná Evropa. Je autorem několika knih. Za svého dlouholetého pobytu v Austrálii se také věnoval otázce osidné spolupráce mnoha australských osobností s bolševiky všude po světě, zejména však v komunistickém Československu a v Sovětském Svazu. Po otevření tajných archivů v Československu a jinde pak soustavně doplňoval svoje dřívější poznatky, a to většinou přímo z dochovaných pramenů kdysi vedených policejními službami i jinými orgány bolševických vládců. Ve své zde recenzované knize vydané v New Yorku roku 2010 autor rozebírá, systematicky a krok za krokem, motivaci několika australských prominentů, jež je nakonec dovedla ke kolaboraci se sovětskou rozvědkou, nebo alespoň dovedla zaslepit jejich intelekt natolik, že život v Sovětském Svazu a jeho satelitech pokládali za vzor spravedlivé budoucnosti hodný následování. Zároveň též

znovu odhaluje špionážní funkci diplomatických zástupců komunistických států v Austrálii, zejména diplomatů československých a sovětských.

V úvodních kapitolách se Petr Hrubý zabývá především osudy Iana Milnera, Wilfreda Burchetta a Humphrey McQueena. Dnes již tito australští obdivovatelé sovětského způsobu života upadli téměř do úplného zapomnění, svého času však bývali často představováni australskými snílky mladým Australanům za vzory hodné následování. Profesor Hrubý Iana Milnera označuje přímo za placeného špiona Moskvy a Prahy, nikoli pouze za snílka marxizmem svedeného na scestí. Původem Novozélanďan, tento australský básník, spisovatel, překladatel a historik byl v Praze veden jako agent č. 9006. Hrubý se rozepisuje o tom, jak svoji špionážní dráhu zahajoval Milner už v letech 1944-47 jako zaměstnanec australského ministerstva zahraničí, a následně až do roku 1950 v organizaci Spojených národů v New Yorku. Protože se kvůli své podvratné činnosti nesměl vracet po dlouhá léta do rodné Austrálie, pracoval na pražské universitě jako lektor současné anglické literatury, a často se též stýkal s australskými kolaborantskými návštěvníky Československa. Jeho druhá žena, Jarmila, byla rovněž placenou agentkou StB. Autor uvádí, že z tajných spisů pražského ministerstva vnitra vyplývá, že Milner byl od roku 1950 dobře placeným agentem československé policie, a že do roku 1963 předložil stodeset policíi vysoce ceněných udání na svoje pražské universitní kolegy, na studenty, a na svoje kontakty na britském vyslanectví v Praze. Takže s někdejšího snílka se stal nebezpečný udavač.

Podobně se Hrubý rozepisuje o výsledcích svého pátrání po činnosti Wilfreda Burchetta, reportéra, publicisty a autora několika knih, a zároveň i obdivovatele názorů a činnosti pražského „zuřivého reportéra“ Egona Erwina Kische. Alespoň někteří zdejší osmačtyřicátníci si budou pamatovat na provokativní chování tohoto prodejného australského publicisty, proslulého svými velmi na křiklavé rudo zabarvenými zprávami z korejské války počátkem padesátých let. Burchett byl nejen horlivým příznivcem severokorejských útočníků – on přímo působil jako zrádce mezi australskými a americkými zajatci v komunistických zajateckých táborech, a rozséval mezi nimi svoji hlubokou nenávist k vojenské pomoci poskytované Spojenými Státy Jižní Koreji proti vyložené agresi vedené ze severu. Pokládal se za přítele špičkových bolševiků Ču-En-Laje, Ho-Či-Mina a Fidela Castra. Petr Hrubý objevil za svého pátrání v českých archívech nyní dostupných, že Burchett byl členem komunistické strany, přestože to houževnatě po celá léta popíral, a že se neostýchal lhát i jako svědek při jednání Nejvyššího soudu v Sydney pod přísahou... Profesor Hrubý ve své knize usvědčuje na základě své badatelské činnosti v někdejších tajných archívech i celou řadu dalších australských publicistů ze lži a podvratné činnosti, jako například i historika Humphrey McQueena. Zastává se naopak činnosti českého profesora Knopfelmachera, soustavně zostouzeného proti němu sverepě zaujatou australskou universitní levicí.

Nejostřejší kritické odsouzení scestné činnosti se však z pera Petra Hrubého dostává renomovanému australskému historikovi Manningu Clarkovi, jehož se neostýchá označit za sebezvaného misionáře a proroka historie. Na toho autor soustředil svou nejtěžší střelbu, jako jednoho z nejnebezpečnějších snílků. Zatímco však usvědčuje celou řadu levicových australských kolaborantů s bolševiky jako prodejné donašeče a špiony, odhaluje v historiku Clarkovi nedostatečně informovaného obdivovatele komunismu a poměrů v Sovětském Svazu. Manning Clark byl autorem mnoha knih, z nichž nejznámější je jeho několikadílná a australskou levicí dodnes schvalovaná a školám doporučovaná kniha „A History of Australia“. Petr Hrubý se věnuje důslednému studiu Clarkovy životní dráhy od jeho počáteční víry v křesťanství až ku přesvědčení o správnosti a znamenitosti Leninova odkazu, k jeho víře v jakési Leninovo vykoupení všeho lidstva. Dokazuje, opět systematicky a krok za krokem, Clarkovu nedostatečnou průpravu k hodnocení a představování jednoho z největších zločinců za zachránce moderní civilizace. Zdůvodňuje Clarkovu novou víru v pouze povrchním studiu prvních let sovětského uchopení moci a způsobu vlády. Poukazuje na to, že Manning Clark si zřejmě vůbec nebyl vědom například ani toho, že skutečná revoluce v Rusku proběhla již v únoru roku 1917, kdy byl sesazen car, a že tak zvaná Říjnová revoluce byla pak už jen pouhým ozbrojeným pučem. Poukazuje i na to, že nikoli teprve za Stalina, nýbrž již několik let před ním byly zřizovány tábory pro desítky tisíc „nepřátel lidu“, a že Leninova tajná policie ČEKA počala řídit už takřka v zápětí po Leninově uchvácení vlády. Hrubý upozorňuje, že Clark si zřejmě nebyl

vědom varování Dostojevského v jeho díle „Běsy“ o blížícím se nebezpečí budoucího katastrofálního vývoje v Rusku... Snad stojí za to citovat alespoň několik vět na stránce 112 knihy Petra Hrubého: “He never acknowledged that all the horrors of Stalin and other Soviet dictators were based on Lenin’s foundations and example...” A ještě jedna autorova perlička ze stránky 115: “The reader probably now realizes, that Clark not only talked and wrote in clichés, but that he also thought in clichés. Capitalism was always rotten, the bourgeoisie doomed, to be thrown in dustbin of history... A deep thinker he was not. Rather a propagandist equally adept at convincing himself...” Profesoru Hrubému se tak podařilo odhalit, nebo alespoň znovuodhalit jednoho z největších snílků novodobé Austrálie, dosud bohužel vážného celou australskou levicovou klikou skalních vyznavačů jeho pomýlení.

Autor se ovšem kriticky zabývá i celou řadou dalších australských nohsledů a poplatníků sovětských vzorů. Někteří z nich byli opravdu jen nebezpečnými snílky. Někteří jako snílci svou kariéru sice zahajovali, skončili ale jako udavači a špioni. Všichni jsou hodni demaskování a zaslouženého zavržení – přestože i dodnes se mezi námi pohybují a vehementně i agituji jejich nepřesvědčitelní obránci. Manning Clark zapadá jakoby do zcela jiné kategorie. Petr Hrubý ho usvědčuje z nedostatku studia sovětské historie a sovětských metod, z nekritického obdivu Lenina, a i z jistého druhu velikášství. Nemůže být té nejmenší pochyby o tom, že profesor Hrubý svým svědomitým studiem dnes přístupných komunistických pramenů a samozřejmě i svými vlastními zkušenostmi prokázal Austrálii významnou službu v odhalení skutečných charakterů levicovými kruhy dodnes, a často velmi nekriticky, obdivovaných idolů. Pokud jde o osobnost, práci a falešné závěry historika Manninga Clarka, vykonal Hrubý pravděpodobně průkopnickou službu v odhalení jeho falešných závěrů postavených na hliněných nohou nedokonalého studia, ba přes jasné důkazy skutečnosti. Teprve budoucnost jednou ukáže, zdali se tomuto českému pečlivému badateli dostane zaslouženého uznání... Protože jsem měl tu čest poznat kdysi osobně v Curychu tehdy ještě jen novopečeného exulanta Petra Hrubého, a to jen několik málo týdnů po jeho uprchnutí z Československa, je mi potěšením jeho úvahy a závěry pročitat a tuto jeho závažnou studii zde komentovat.

Knihy byla vydána v roce 2010 nakladatelstvím iUniverse, Inc., New York Bloomington.

O POVAZE NAŠÍ KULTURY

Recenze samizdatu Václava Černého

Bořek Šindler

Budou tyto řádky ale vůbec někoho zajímat? Říkám si totiž, zdali dnes vůbec někteří z oněch několika bolševiky umlčených a kulturně zpustošených generací dnes ještě alespoň tuší, že ten Václav Černý byl jedním z nejvýznamnějších českých kulturních veličin, a že kdysi působil jako proslulý český romanista, literární vědec, překladatel z románských jazyků, filosof, universitní profesor a vydavatel významné kulturní revue *Kritický měsíčník*, nebo že on vůbec kdy žil, existoval? Byl samozřejmě jedním z těch, které poplatné hejno kulturních primitivů a posluhovačů Moskvou určené linie dovedlo odsunout na desátou či jedenáctou vedlejší kolej a tam ho pak až do konce jeho tak plodného života nechat nadobro trčet. A dnešní mladí posametoví Češi raději loví moudrosti na klávesnicích počítačů... Narodil se tento pozoruhodný a eminentně vzdělaný muž roku 1905, studoval i na českém lyceu ve francouzském Dijonu, a stal se universitním profesorem. Bolševiky proskribován, zemřel ještě před procitnutím naší země z ostudného ponížení, a to už v roce 1987. Sametového probuzení se tedy nedočkal.

Jméno profesora Václava Černého začínalo proskakovat tak nějak už mezi námi kvintány či sextány v dejvickém gymnasiu v Praze, ovšemže jen tak na půl huby, ilegálně, a s ohlazením se přes rameno, ale zaujalo nás ostatně to jako všechno zakazované ovoce. Kolovala pod lavicemi stará čísla jeho „*Kritického měsíčníku*“, a to byl za okupace nějaký poklad! Během prvních květnových týdnů roku 1945 jsem profesora Černého ale konečně spatřil živého, tedy ještě sotva živého, velmi pobledlého, a právě propuštěného z německého vězení. Měl slavnostní projev v Národním divadle v Praze, a hovořil, myslím, o Němci popravených a umučených čes-

kých spisovatelích a umělcích. Učinil na mne, tehdy sotva devatenáctiletého a právě osvobozeného otroka ze slévárny oceli, nezapomenutelný dojem – a ten dojem trvá dodnes. Takže když mi do ruky padnul tenhle samizdat, zavětril jsem.

Ted, po desítkách let, při dost vleklé reorganizaci svojí knihovny, jsem narazil na tu samizdatovou brožurku z roku 1975, později přetištěnou pařížským exilovým čtvrtletníkem Svědectví, a v květnu 1981 vydanou jedním mnichovským nakladatelstvím v edici Arkýř, s titulem „O povaze naší kultury“. Václav Černý v tomto útlém byt obsažném eseji prochází okřídleným perem dějinami evropské kultury od jejich řeckých základů v pátém století před n. l. až po současnost ve dvacátém století. Prochází soustavně jednotlivými stoletími a kulturními epochami oněch pohnutých pětadvaceti staletí přes Atény, Řím, přes počátky křesťanství, barbarský středověk, renesanci, baroko, osvícenství, úsvit novověké demokracie – a činí to elegantně, zasvěceně a s širokým rozmachem evropského vzdělance a intelektuála. Marxizmem a jeho dnes již zvadlými odnožemi se nijak podrobně nezaobírá, ba jeho klasická interpretace vývoje povahy evropské kultury se očividně nachází v naprosto příkrém rozporu s bolševickým pojetím dějinného růstu evropské civilizace. Dost suše konstatuje: „... Jako oheň nevzniká z vody, tak ani skutečnost všeobecného lidského osvobození nemůže být realizována násilným diktátem, a fakticky diktaturou revoluční společenské menšiny, která by se svémocně, sebe samotnou a jedinou, delegovala k úkolu osvobozování; s absolutní nutností by se společensko-revoluční funkce diktující menšiny zvrtila ve vedoucí úlohu jejich vůdců, a od této nové mocenské elity profesionálních pověřenců by monopol diktátorské moci okamžitě nutně přešel na aparát jejich byrokratů, pojišťujících svou vládu případně i režimem policejním“ (str. 62). Není tudíž divu, že autor takovéto ostré analýsy a příkrého odsouzení marxistického evangelia nesměl za komunistického režimu veřejně publikovat. Jeho osoba tudíž byla, jinými slovy, v sterilním bolševickém prostředí Československa, s tak osobitým pojetím dějin typicky a nutně persona non grata. K dokreslení jeho pojetí společenských vztahů ještě citujme ze stránky 39 tuto perličku: „Voltaire si nikdy nebyl rovný se svým krejčím, a tehdy to ještě věděli oba, a Einstein si není rovný s negramotným cikánem, a ví to dnes alespoň ještě Einstein. To ovšem nevadilo krejčímu a tím méně to vadí cikánovi, aby byli hlučnými a náročnými vyznavači společné rovnosti ve čtyřech, přičemž myslí především na rovnost majetkovou. Abychom jim vyhověli, myslíme na ni, běda, i my, ale zároveň ukažme, že egalizovat či srovnat lidi ve společnosti byt i jen na tu absolutní rovnost majetkovou je naprosto utopistické řešení, které nepřečká jedinou generaci...“. Co k tomu ještě dodat?

Ještě ale přece jen přidejme několik autorových slov ze stránky 58: „... Poměr člověka k vlastní kultuře dlužno cítit jako patriotismus, vlasteneckou lásku. Je nutno být vlastencem své kultury, jako jsme vlastenci rodného koutu země. Kultura je ti pak i rodnou minulostí, kterou nemůžeš setrást, i tvou živou přítomností, kterou nemůžeš zapřít, i tvou vlastní budoucností, mimo kterou nemůžeš a nechceš mít budoucnost jinou; kultura je vzduch sám, jež vdechuješ a jež si hájíš... “. Tedy opět slova vyznání neslučitelná s teorií tatíka Marxe, a další důvod k zavržení a umlčení nezávislého a nikomu nepoplatného ducha... Na ukončení již jen slovíčko o „Kritickém měsíčníku“ Václava Černého. Byl to bezesporu jeden z nejlepších českých literárních časopisů dvacátého století. Zaměřoval se na uměleckou a literární kritiku. Začal vycházet v kritickém roce 1938; německá cenzura tento nezávislý časopis zakázala dále publikovat v roce 1942, byl však pak obnoven hned po osvobození v roce 1945, a byl komunisty zastaven v říjnu 1948, a jeho vydavatel profesor Václav Černý byl zasunut do šedého pozadí samizdatu.

Kéž by se dnes v České republice vyrojilo několik Václavů Černých s „Kritickými měsíčníky“!

Muslimská rakovina zasahuje i Česko

Petr Adler 19. 5. 2014

To, že se Barrack Hussein Obama čas od času otevřeně hlásí k muslimské víře, není nic nového.

To, že do své kanceláře v Bílém domě ve Washingtonu natahal řadu muslimů, také není nic nového. Včetně toho, že jde o osoby známé těsným napojením na muslimské

teroristické organizace. Ty organizace, které stojí podle amerických vládních nařízení mimo zákon, neboť jsou zapsány v seznamu teroristických organizací. Tedy organizací, jejichž cílem je zničit Spojené státy a nastolit po celém širém světě islám.

A nejen to. Obama tyhle lidi pověřil řízením amerických bezpečnostních služeb. Těch služeb, které mají za úkol bojovat právě proti těmto teroristickým organizacím.

Doufejme, že to Obamovi a jeho partě američtí voliči spočítají. Dřív, než bude pozdě.

Není také nic nového, že Evropská unie, v rámci své zcela bezbřehé sebevražednosti, prosazuje muslimy tak, že za chvíli ovládnou celý starý svět.

Doufejme, že to Evropské unii a všem jejím zastáncům (je to krásný český novotvar: eurohujerové) evropští voliči spočítají. Dřív, než bude pozdě.

Ale to, že americké velvyslanectví v České republice a Evropská unie podporují zcela veřejně, aby se v českých školách učilo, že být muslim je vlastně naprosto přijatelná věc, to je novinka. A že se k tomu připojilo české ministerstvo školství, to už je zločin.

Povšimněte si ovšem laskavě, že stojí psáno muslimové s malým m. Proč? Protože nejde o národ. Jde totiž o náboženství. Je zásadní rozdíl mezi Arabem a muslimem. Jaký? Arab je národnost, muslimství není. Že je většina Arabů zároveň muslimy? Inu, nemůžeme se divit, když jde o členství povinnější, než bývalo za komunistů členství v jednotné odborové organizaci jménem ROH.

Na internetu se objevily stránky jménem www.muslimove.cz. Celý název: **Muslimové očima českých školáků**. Titul dodává, že jde o výzkumný a vzdělávací projekt.

Autoři říkají v úvodu doslova toto:

Muslimové jsou v České republice co do počtu takřka zanedbatelnou skupinou, přesto však vzbuzují značné emoce. V televizních zprávách, novinách a internetových diskuzích se témata spojená s muslimy či islámem objevují takřka denně, v rámci výuky, ale žáci toto téma probírají povětšinou jen velmi okrajově a nejsou tím pádem schopni informace podávané médii kriticky hodnotit. Tento stav vede k přejímání a následnému upevňování předsudků a stereotypů, které jsou podpořeny i latentní islamofobií, která se v české společnosti, podle slov helsinského výboru, vyskytuje. Česká muslimská komunita je velmi malá a jak mladá generace, tak ani jejich rodiče proto nemají možnost konfrontovat stereotypy s osobní zkušeností. Rádi bychom tímto projektem přispěli ke zlepšení tohoto stavu. Poskytujeme informace, za jejichž faktickou správností stojí nejen autoři, ale i přední čeští odborníci na islám, kteří všechny publikované texty kontrolují, komentují a opravují nedostatky. Kromě toho nabízíme školám workshopy a další programy a i pro širokou veřejnost připravujeme akce, během nichž budou mít možnost se setkat s muslimy, poznat je a teprve poté si utvořit názor.

A aby to drželo opravdu pořádně, hned pod úvodním textem stojí toto:

„Projekt na mě udělal velmi dobrý dojem. Je výborně připraven a důkladně promyšlen po všech stránkách. Organizátoři mají nejen dobře zmapovány všechny okolnosti související s projektem, ale také dbají na obsahovou správnost a účelnost doprovodných textů.“

Podepsán: Pavel Ťupek, Ph.D., vědecký pracovník, Ústav Blízkého východu a Afriky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Je pravda, že university mají být místem, kde se střetávají názory všeho druhu, a žádný názor nestojí mimo zákon. Je ale také pravda, že značné množství takto vyslovených názorů neprojde základním sítem, kterým je porovnání se skutečností.

Takže se pak nelze ani divit, když Anežka (příjmení není uvedeno), posluchačka šestého ročníku osmiletého gymnázia (místo neuvedeno), napíše (také doslova): **„Nejvíce mě zaujala a obohatila část o zahalování. Dověděla jsem se, že zahalování je často dobrovolné a existuje v něm dokonce móda a hlavně spousta druhů zakrývání tváře/vlasů atp. Myslím, že projekt přispívá k toleranci nejen vůči muslimům, ale i jiným menšinám, protože nepředává pouze informace o tomto náboženství, ale i o dopadu a ovlivňování médií.“**

Nakonec, proč ne, když člověk, který by měl vědět trochu lépe, o čem jde, jmenovitě Michal Kolmaš, napíše v *Lidových novinách* (opět doslova): **„Co je to burka a proč ji muslimské ženy nosí nebo co opravdu stojí v Koránu o svaté válce. Třeba i to**

chtějí tuzemským žákům vysvětlovat lidé z iniciativy Muslimové očima českých školáků. Nabízejí školám workshopy nebo přednášky. Chtějí tak mimo jiné vyvrátit mýty a stereotypy, jež se s tímto náboženstvím pojí. Lektorky, které dětem přiblíží život muslimů například formou her, přijdou do škol zdarma.“

Chudinka Anežka. Uvěřila lžím, aniž by věděla, že věří lžím.

Tedy, pro jistotu a zopakování: Islám sice vystupuje jako náboženství, ale jde o zcela nepokrytě politickou ideologii, která se snaží získat nadvládu nad světem. Jelikož to nejde po dobrém, rozhodli se vůdci islámu, že to půjde po zlém. Ani tohle není nic nového. Stačí si přečíst islámská ustanovení o tom, jak zacházet s nevěřícími psy. Děvenka Anežka by se náramně divila, kdyby se dozvěděla, že podle islámu je vlastně zbožím, které nemá žádných jiných práv než být využíváno, přesněji řečeno zneužíváno svým pánem a vládcem.

A teď se podívejme, kdo za tím vším stojí. Kromě již zmíněného amerického velvyslanectví a Evropské unie je to hlavně Nadace Anny Lindhové. Kdopak byla Anna Lindhová? Švédská sociálně-demokratická politička, která stála na velice levém křídle své strany. Jedna z osob, které pomohly udělat ze Švédska ráj pro nelegální přistěhovalce a nejrůznější skupiny muslimské svaté války, alias džihádu. Že ti džihádisté v tuto chvíli bojují s chutí usilovnou o zničení dosud poměrně civilizované švédské společnosti, je podobnost zajisté náhodná.

Ovšem: jakým právem se americké velvyslanectví plete do vnitřních záležitostí České republiky? Jakým právem se do nich plete Evropská unie?

A které hovado (jemnější výraz neznám) na českém ministerstvu školství vůbec souhlasilo s tím, že se českým dětičkám bude vyprávět o tom, že být muslim je vlastně skvělá věc? A že se chudinkám muslimům křivdí, když se o nich říkají tak nepěkné věci, jako že útočí na zcela bezbranné a nic zlého netušící obyvatelstvo jenom proto, že (třeba, milá Anežko) nějaké místní děvče někde v Belgii nemá na hlavě burku?

Obyvatelé České republiky, vy si to necháte líbit?

Jestli ano, šariju na vás!

Vy nevíte, co je šarija? Inu, pakliže zůstanete zticha, však oni vám to ti mírumilovní muslimové vysvětlí. A pěkně názorně. To se budete divit. Jenže to už bude pozdě.

Putin at Bay May 5, 2014 *Kim Zifeld* americanthinker.com

The U.S. government crossed the Twitter Rubicon on April 29, 2014, where the Russian incursion in Ukraine is concerned. It's a telling indicator of how deranged and malignant Vladimir Putin really is that he has been able to motivate the milquetoast Obama administration to heights of virtual confrontation worthy of Ronald Reagan.

In an April 29 tweet, the U.S. Treasury Department openly mocked the Putin regime. It published a devastating graphic comparing Russian economic performance to that of its emerging market peers using measures of equities, currency, and bonds, and showing Russia dead last by a wide margin in every one of them. For the staid folks at Treasury to fully engage the Putin dictatorship so directly and in such a popular forum clearly shows how angry the Obama administration is at what it perceives to be Putin's betrayal of the Obama "reset" policy.

And the tweet was not propaganda, but simply factual reporting. Simultaneously, Standard & Poor's dropped an economic thermonuclear device on Putin, deluging him with a tsunami of credit downgrades applying to the entire spectrum of Russian economic activity. It hit every major Russian business enterprise and it slammed the state as well; as a result, Russia has totally lost the ability to borrow money in the West and gone begging to Asia. And the International Monetary Fund swooped in with even worse news, that Russia has already entered recession and would see more than \$100 billion in capital flight this year.

Secretary of State John Kerry leapt across the Twitter Rubicon as well, tweeting that the Kremlin's Russia Today TV network was engaging in a campaign of "disinformation" about Ukraine (that is, lying about it).

Then the U.S. Embassy in Ukraine chimed in. In a press release, it stated that it was "disgusted" by the "savage senseless violence" of pro-Russia forces in Ukraine which was being directed against "woman and children." Then it bluntly declared: "This is terrorism, pure and simple." Meanwhile, Kerry was proclaiming that he had proof that the Kremlin was directing the actions of the pro-Russia forces.

It works the other way, too. Not only are establishment figures turning to Twitter to vent their hostility to Russia, but Twitter renegades are going mainstream. For example, the anonymous tweeter known as "KermlinRussia," who amassed over 800,000 followers by openly mocking the Kremlin's Twitter feed, landed a gig writing columns for *New Republic* magazine.

That Putin is able to provoke such undiplomatic language from diplomats, language usually reserved only for rogue states like Iraq and Iran, and such notoriety for the most extreme of his critics, is the ultimate testament to his unhinged neo-Soviet aggression. Putin is losing, and he's losing badly and quickly. In the process, he's rapidly (and seemingly proudly) turning into an international pariah.

Take for instance a recent article by a leading Russian academic praising Josef Stalin's barbaric and murderous "anti-cosmopolitan" campaign and calling for it to be reinstated in Putin's Russia. The article contends that Western influence is a toxin slowly poisoning the Russian body and that Russia must be purified of this toxin by aggressive means, the same means employed by Stalin. This is what now passes for mainstream political thought in Russia.

The fish rots from the head: In a recent speech, Putin declared with complete seriousness that the Internet itself was a CIA plot against Russia, and responded by announcing a new round of crackdowns on the web, focusing on the country's major bloggers. As Russian pundit Andrei Soldatov stated: "Putin remains the same mid-level KGB officer that he was in the late 1980s."

Given that reality, it's hardly surprising to see the Russian economy teetering at the precipice of neo-Soviet doom. Putin simply does not have the mindset, much less the credentials, to make Russia a successful player in the global economic competition. Stephen Blank of the American Foreign Policy Council asks: "Marx noted that when history repeats itself the first time it is tragedy and the second time it is farce. But what happens when the same historical sequence reappears a third or fourth time?" What happens, of course, is national collapse, the same thing that brought down the Russian monarchy and the Communist dictatorship that followed.

Yet even now, when the facts and international consensus on Russia are perfectly clear, there remain among us certain Putin collaborators who still strive to undermine our resolve. Polish political leader Slawomir Sierakowski recently exposed one of them in the pages of the *New York Times*, namely professor Stephen F. Cohen, who ritualistically propagandizes for Putin in the pages of the extreme left wing screed known as *The Nation* magazine.

Calling Cohen one of Putin's "useful idiots", Sierakowski notes that his "defense of Russia's sphere of influence overlooks the question of whether the countries that fall within it are there by choice or coercion." In other words, Cohen is suggesting, as once did Neville Chamberlain, that we should simply throw as many helpless small nations under the bus as necessary to satiate Putin's bloodlust and keep him from turning his malevolent eye towards us.

If there's one man on the planet who can make the freakish Cohen look reasonable, it's former German chancellor Gerhard Schroeder, whose willingness to sell out to Putin knows no bounds of decency whatsoever, and which has brought about the unprecedented result of having the current German government begin to distance itself from its own former leader. The government said Schroeder was engaging in "provocation" by allowing Putin to host a lavish birthday party for him in Putin's hometown of St. Petersburg. For years now, various journalists and academics have been engaging in similar "shoulder rubbing" with Putin at an annual gold-plated fete known as the "Valdai Discussion Club". But for a head of state, much less a German head of state, to coddle such a malignant dictator is truly appalling.

Fortunately, Russian evil deeds are far outstripping the ability of the likes of Cohen and Schroeder to keep pace. Putin has been ejected from the G-8 and the Parliamentary Assembly of Europe and decisively censured on the floor of the U.N. General Assembly. And when you have such staid entities as the U.S. departments of Treasury and State openly dousing you with hot rhetoric, you know you've strayed far into the most barbaric of outlaw lands.

So by continuing to stand by their man, Putin's useful idiots are assuring that their credibility will be permanently destroyed along with his.

PM's top business adviser rejects climate alarmism

Peter Westmore News Weekly, May 10, 2014

Maurice Newman, the chairman of the Prime Minister's Business Advisory Council, told the ABC television's *Lateline* program on April 22 that there is little correlation between rising CO₂ levels and the warming of the planet.

During the course of an interview, *Lateline* presenter Emma Alberici put it to him: "It's no secret that you don't agree that man-made CO₂ is causing global warming. Given there is now consensus among 97 per cent or so of climate scientists across the world, that is the view that human activity is responsible for climate change, what would it take to convince you?"

Mr Newman, a former Chairman of the ABC, replied: "We know first of all that the survey which came out with the 97 per cent number was flawed in the first place. So we don't pay any attention to that... We know that there are a whole host of scientists out there who have a different point of view, who are highly respected, reputable scientists.

"So the 97 per cent doesn't mean anything, in any event, because science is not a consensus issue."

"Science is whatever the science is, and the fact remains there is no empirical evidence to show that man-made CO₂ ... emissions are adding to the temperature on earth. We haven't had any measurable increase in temperature on earth for the last 17.5 years."

"If you look back over history, there's no evidence that CO₂ has driven the climate either. So I know that this is a view which is peddled consistently, but I think that the edifice which is the climate change establishment is now starting to look rather shaky because Mother Nature is not complying."

Ms Alberici was not prepared to leave it there. She said: "I just want to take you up on that because it would appear that there is strong consensus, at least among – certainly when it comes to the IPCC [Intergovernmental Panel on Climate Change], that is a group that has been brought together under the auspices of the United Nations, the science around the world, it doesn't actually do science itself, it just collates all the science and puts it forward.

"Now 195 countries contribute to that. Nineteen academies of science across the world, including I have to say the Australian Bureau of Meteorology, the CSIRO, NASA, the American Academy of Sciences, the British equivalent, the Canadian equivalent, some really reputable bodies around the world are now agreeing that it's human activity that's causing climate change."

"So I'm wondering, who is it that's influencing you so, that is convincing you otherwise?"

Mr Newman responded: "I just look at the evidence. There is no evidence. If people can show there is a correlation between increasing CO₂ and global temperature, well then of course that's something which we would pay attention to."

"But when you look at the last 17.5 years where we've had a multitude of climate models, and this was the basis on which this whole so-called science rests, it's on models, computer models. And those models have been shown to be 98 per cent inaccurate."

Alberici inquired: "By?"

Newman replied: “By Roy Spencer, who’s carried out a thorough review of all of the models and the empirical data which has both land-based and satellite-based measuring. And they were found to be wrong.”

Alberici explained for the benefit of *Lateline* viewers that Roy Spencer was a climate scientist, working for NASA; then added, “His colleagues at NASA disagree with him.”

Newman replied: “If you want a correlation between global climate and anything, don’t look to CO₂, look to the sun’s activity, there will you find a very close correlation.”

Alberici asked: “What do you mean?”

He responded: “Well ... if you go back in history, and you look at when the sun has been active and when the sun has been inactive, you will find the climate on earth responds accordingly. So we had the Maunder Minimum [which ABC’s *Lateline* mis-transcribed on its website as “the more to minimum”]; we go back to Medieval Warm Period. You will find they correspond very closely to what happens with the sun. There’s very little correlation with CO₂.”

Ms Alberici then challenged Mr Newman, arguing that “people with great reputations around the world, including our own Chief Scientist [Professor Ian Chubb AC]; Greg Hunt, the Environment Minister; [and] Tony Abbott, the Prime Minister. I mean, around the world, there seems to be consensus that it is a man-made phenomenon.”

Newman replied: “But it isn’t a question of consensus. It’s a question of science. And I’m asking the question: where is the empirical evidence to show that increases in CO₂ impact temperatures?”

“And as I said, when we looked at the climate models, 98 per cent of them were wrong.”

“In my old business, if I had financial advisers who were 98 per cent wrong, I’d fire them. It’s not a consensus thing. It’s a question of what has the climate done? And we’ve had, since 1996, 17.5 years where the temperature has shown no measurable increase.”

“In fact, it can be argued since 2003, it has cooled off somewhat. And yet CO₂ has been going up about six or seven per cent. So what do we make of that? What do we make about the pause?”

Alberici said: “That it’s a pause. I guess that’s what scientists say. It’s a pause. They look back 800,000 years, as I understand it; so 17 years in the scheme of things isn’t an enormous amount of time.”

Source: “No evidence that man has caused warming”, *Maurice Newman* interviewed by *Emma Alberici* on ABC Television’s *Lateline* program, April 22, 2014.

URL: www.abc.net.au/lateline/content/2014/s3990190.htm

We are on the edge of the abyss

David Archibald News Weekly, April 12, 2014

There was a time in climate science when tree-ring data was used for good instead of evil, a time of innocent enquiry, a time that ended with the noble-cause corruption of the state-sanctioned climate orthodoxy.

From that time, one of the best predictions of climate ever made (weighted for distance and accuracy) was by two Californian researchers, Leona Libby and Louis Pandolfi. In 1979, they used tree-ring data from redwoods in Kings Canyon to make a remarkably accurate forecast.

From a **Los Angeles Times** interview of that year: “When she and Pandolfi project their curves into the future, they show lower average temperatures from now through the mid-1980s. Then,” Dr Libby added, “we see a warming trend (by about a quarter of 1 degree Fahrenheit) globally to around the year 2000. And then it will get really cold – if we believe our projections. This has to be tested.”

How cold? “Easily one or two degrees,” she replied, “and maybe even three or four degrees.” Three or four degrees! That would have real world consequences in terms of crop yields and food prices. That would be worth confirming, wouldn’t it?

Confirmation had to wait almost 30 years in the form of a conference poster by Finnish forestry workers in 2007. The tree-ring readings of the Finnish foresters are predicting a large decline in temperature bottoming out in about 2045. The downturn will be deeper and broader than any other in the last 500 years. A cold period longer and deeper than any other in the last 500 years would have lots of real world consequences. That would be worth following up on, wouldn’t it?

My own efforts in climate science started about the time of the Finnish study. To cut a long story short, my forecast of temperature decline, based on forecasts of solar activity from the solar physics community, is almost the same as that of the Finnish foresters.

Let’s go on to consider some of the real world impacts of temperature decline. The big one is the reduction in agricultural production in prospect. Back at the time of the 1970s cooling scare, one researcher determined that each 1.0°C change in annual average temperature moved the U.S. Corn Belt 144 km north or south. The annual average temperature decline in prospect for the Midwest is at 4.4°C. That is 30 years out.

There are several factors that affect agricultural productivity:

- 1) Productivity is directly proportional to temperature in the mid-latitudes. For the Corn Belt it is 10 per cent per 1.0°C of average annual temperature. Corn requires temperatures above 10°C, wheat above 0°C. Where it is too cold to get a corn crop off in a season, wheat is grown. Where it is too cold for wheat, rye and oats are possible.
- 2) As growing conditions move south (or northwards in the Southern Hemisphere), some formerly productive land will be abandoned.
- 3) Regions closer to the Equator in which the length of the growing season currently allows double cropping will be reduced to one crop per season.
- 4) Wheat production could go up by a switch from hard summer wheat to winter wheat which has lower protein content and makes lower quality bread.
- 5) Production will respond to higher prices — several farmers from the Midwest have told me that they could have a big increase in production with the right price signal.
- 6) Large areas of land in the southeast and northeast U.S. that are currently non-competitive with the Corn Belt could be brought into production with the right price signal.
- 7) Also, with the right price signal, a lot of food could be grown residentially. During World War II, 40 per cent of U.S. vegetable production was from domestic plots. The appropriate high-protein plant crop is soybeans, which are 36 per cent protein. You can grow potatoes easily enough, but they are only 2 per cent protein.

All things considered, the production decline for U.S. agriculture might be 8 per cent per 1°C. A fall of 3°C and the United States would be out of export markets for agricultural products, with the same true of most mid-latitude grain exporters.

This will have profound geopolitical implications — namely, starvation and collapse for countries that import food. That’s for the next decade. This decade, once the temperature decline is widely apparent, currently importing countries around the world will rush to stockpile, bringing forward the price effect of scarcity.

We should be ever thankful to the promoters of global warming alarmism. If it wasn’t for their predictions of temperature rises of six degrees and more, boiling oceans of acid and so on attracting outsiders into the climate science field, humanity would be sleepwalking into the climatic and agricultural disruption that is coming.

We will still have the consequent famine and death, but we will know what’s causing it at the time. We are on the edge of that abyss. A vale of tears awaits. Good luck to all of good heart.

David Archibald is a Perth-based scientist who has recently published a book, *Twilight of Abundance*.

JAN EVANGELISTA PURKYNĚ

Štěpán Skřivánek

Čím vším byl tento český velikán předminulého století? Byl to profesor fyziologie, založil pražský fyziologický ústav; byl prvním starostou tak zvaného „Přírodnického sboru“ Národního muzea v Praze; založil první pražskou průmyslovou školu a stal se v ní i prvním ředitelem. Byl také zemským poslancem, spolu s jinými založil časopis Živa i vynikající pěvecký pražský sbor Hlahol, založil Časopis českých lékařů, byl členem výboru Umělecké besedy, a též prvním předsedou spolku pro vydávání cenově přístupných českých knih Matice lidu. Kromě toho byl i štědrým mecenášem, a v neposlední řadě i starostlivým otcem dvou synů. Není tedy nijakou nadsázkou tvrdit, že fyziolog Purkyně byl pravděpodobně nejproslulejším českým vědcem obrozenecké doby první poloviny devatenáctého století. Pocházel z Podřipského kraje, a narodil se tam v Libochovicích na místním zámku, kde byl jeho otec obročím a písařem. Mladý Purkyně maturoval v piaristickém gymnasiu v jihomoravském Mikulově. Po zrušení řádu jezuitů císařem Josefem II převzali totiž výchovnou úlohu Tovaryšstva Ježíšova právě piaristé. Po absolvování lékařské fakulty působil Purkyně nejprve v Praze, ale stal se profesorem fyziologie v tehdy pruské Vratislavi, kde potom pracoval přes půl století, než se konečně opět vrátil do Prahy. Bydlel tam ve Spálené ulici, a jeho dům se stal významným kulturním a společenským centrem pražské společnosti. Zemřel jako dvaosmdesátiletý kmet v červenci roku 1869.

Značnou část svého badatelského díla vykonal Purkyně v prusko-slezské Vratislavi, kde působil po dlouhá léta jako profesor fyziologie. Mezi stěžejními výsledky jeho vědecké práce je Purkyněův zákon závratí, Purkyněův tak zvaný osový válec nervový, Purkyněův zárodečný měchýřek, a mnoho jiných vědeckých objevů. Za jeho nejdůležitější přínos vědě se snad pokládá jeho „zrněčková teorie“, jedna z prvních formulací buněčné teorie. Zabýval se dokonce i obrazci a rýhami na kůži prstů a dlaní, a mikroskopickou skladbou kostí... Purkyně konal experimentální pokusy na zvířatech, a zdokonaloval vivisekci. Nicméně jeho specialitou bylo konání pokusů na svém vlastním organizmu. Nejenže byl Purkyně světovou kapacitou v oboru fyziologie, byl i významným českým kulturním pracovníkem mezi tehdejšími buditeli, mezi nimiž vynikal svým odborným vědeckým vzděláním a všestrannými zájmy. Založil populárně naučný časopis Krok a stal se jeho redaktorem, a byl také kompetentním překladatelem německého básníka Schillera. Obohatil i český vědecký slovník termínem „protoplazma“, dodnes používaným. Byl dokonce i zastáncem myšlenky slovanské vzájemnosti, v jeho době velmi populární. Na svoje spolupracovníky a žáky dovedl vykonávat tento český velikán první poloviny devatenáctého století neobyčejný vliv, a byl i průkopníkem týmové práce.

Jak zakončit tuto úvahu o jednom z největších českých badatelů? Snad tím, že Jan Evangelista Purkyně si vydobyl jedno z nejpřednějších míst mezi těmi, kdo se obrovskou měrou zasloužili o pozdvižení české kulturnosti na kdysi ztracenou evropskou úroveň. Zaslouhuje si nebýt zapomenut generacemi, které dnes již pokládají českou všeobecnou vzdělanost za naprostou samozřejmost.

Slovenské vysielanie SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Friday at 3pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

České vysílání SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Thursday at 5pm via:

Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)

Digital TV (SBS Radio 3)

Online at sbs.com.au/czech (live and catch up listening)

iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up) Podcasts

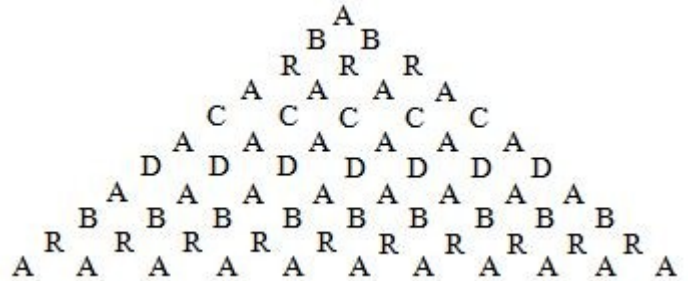
Hádankový koutek

Pan **Richard Toman** opět vyřešil správně všechny tři hádanky; řešením té třetí mě skutečně překvapil, tak hodlám ukázat jeho řešení společně s tím, které bylo v knize. Řešení pana **Olivera Fialy** přišlo o hodně později, ale i on vyřešil všechno správně; jeho řešení té třetí hádanky bylo vlastně stejné jako řešení pana Tomana... Ale bohužel, řešení tohoto třetího problému vyžaduje hodně místa a tudíž se mi sem dnes nevejde. Obě ta řešení budu musít tedy přidat v příštím čísle a snad i něco jiného vypustit...

1. Each in their Place

A copyist offers to rearrange the illuminating room. Lady Clarissa wants to sit behind Brother Etienne, but Brother Etienne is adamant: he must sit behind Lady Clarissa! **How can this problem be solved?**

Solution: They simply need to be seated back to back! - *OK, just a silly trick...*

2. ABRACADABRA

Beginning with the letter A at the top of the triangle and reading downwards, always progressing via adjacent letters, how many ways are there of reading the word ABRACADABRA? **How can this problem be solved?**

Solution: You don't have any choice for the first A. Then you have two possibilities for the B, and between the B chosen and the two adjacent Rs two possibilities again. And so on over the 10 rows that offer a choice. Thus there are $2^{10} = 1024$ ways of reading the word ABRACADABRA.

Dnešní hádanky:

První dvě hádanky jsou dnes opět z knihy **“Enigma“ Fabrice Mazza**. Ta třetí není ani tak těžká, jako spíše pracná: je to ukázka problému, který se vyskytuje v matematických soutěžích. Řešitel potřebuje vědět, za jakých okolností je číslo dělitelné 36...

1. Prediction

Nostradamus proclaimed: “On Wednesday, 2 February 2000 a global event will take place that will not have happened for over a thousand years, since 28 August 888.”
Can you say what this is about?

2. Purse

How can one make a purse full of dinarii alternate with an empty purse by only touching one purse?

3. Crossnumber Puzzle - Problem 4 from Manly High School Maths Challenge May 2002

	1	2	3		
4	2	3	7	0	5
6			7		
8		9			
	10				

Complete the 20 squares in this puzzle with the digits 0 to 9, using each digit exactly twice. 4 across is 23705, and 4 across and 8 across between them use each digit exactly once.

- 10 across is a factor of 4 across
- $4 \times (4 \text{ across} - 4 \text{ down} + 5) = 1 \text{ down}$.
- 36 is a factor of both 1 across and 5 down.
- 9 down is a factor of 5 down.

Explain why there is only one possible arrangement of the numbers.

Maria Daňková
MariaDankova@gmail.com
Tel: (02) 9939 1031
Mob: 0448 893 788

*Viktor Ponrepo, vlastním jménem Dismas Šlambor (6. 6. 1858 – 4. 12. 1926)
byl český průkopník kinematografie, majitel prvního stálého
kina v Praze v domě U modré štiky v Karlově ulici.*

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 20/7/2014 v 14.00 hodin:

KŘTINY

Ing. Čirůvka je usedlý padesátník, odborník na slovo vzatý a slušný člověk, jehož neprůbojně povaze však chybí potřebná ctizádost. Naštěstí i on má svého anděla strážného v podobě své energické sekretářky Karolíny. Ta totiž nemíni čekat, až podnikového ředitele odcházejícího do důchodu nahradí jako odborník sice neschopný, ovšem zdatně podlézavý náměstek Humpl. Zvolí poněkud netradiční cestu jak dostat Humpla ze hry, když donutí Čirůvku k tomu, aby se pokusil Humplovi přebrat jeho novou mladou sekretářku Martinu. Nesmělý náměstek notně postrkovaný Karolínou pozve dívku na výlet a doma se manželce vymluví na křtiny svého podřízeného Ryzce. Teprve cestou se dozví, že žádné křtiny se nekonají, neb šlo jen o výmluvu, aby mohl Ryzec strávit víkend se svou dívkou. A protože paní Čirůvková je notně podezřívavá a je záhy záletnému manželovi v patách, nezbyvá než rychle začít ve vesnici organizovat opravdové křtiny. Režie: Zdeněk Podskalský st. Hrají: Bohumila Houdková, Jarmila Srbová, Jiřina Jirásková, Miloš Kopecký, Blanka Bohdanová, Michal Pešek, Vlastimil Brodský, Dagmar Veškrnová-Havlová, Libuše Šafránková a jiní.

Neděle 10/8/2014 v 14.00 hodin:

JÁ UŽ BUDU HODNÝ, DĚDEČKU

Stárnoucí herec Theodor Bergner se v profesi chová jako primadona, v soukromí jako dokonalý hrubián a cholerik. Všichni lidé bez výjimky ho rozčilují, v lepším případě pro ně má podrážděné odseknutí, častěji ale přímé urážky. Navíc je obdařen velice zvláštním druhem humoru; vyžívá se v tom, že přivádí druhé do rozpaků. Jednoho dne potkává ve vlaku jakéhosi starého pána, z něhož se vyklube kouzelný dědeček. A od té chvíle se Theodor veze na klouzačce nepříjemných situací. Přesně podle přísloví „Co sám nechceš, nečiň jinému,“ si může vychutnat všemožné trapasy, jaké doposud zlomyslně připravoval nešťastníkům ve svém okolí... Režie: Petr Schulhoff. Hrají: Miloš Kopecký, Alena Vránová, Ladislav Pešek, František Filipovský, Svatopluk Beneš, Darja Hajscká, Marie Motlová, Nelly Gaierová, Josef Větrovec, Dagmar Veškrnová-Havlová a jiní.

LETEM SVĚTEM

Polygon neboli mnohoúhelník se samozřejmě vyznačuje několika úhly. To platí i o českém zahraničním časopise Polygon vydávaném v Praze s příspěvků dopisovatelů z mnoha úhlů globu. To je ale všechno stará vesta – a pusťme se raději do toho nedávno došlého čísla únorového. Jak jsme na to již zvyklí, Polygon prostě skutečně hýří zajímavostmi. Jedním z jeho pravidelných příspěvatelů je pražský právník Milan Hulík, a hned na samém počátku dnešního výběru bych rád vyzvednul jeho reportáž o památkách po československých legionářích ve Francii z první světové války. Milan Hulík každoročně prolézá Francií od severu k jihu a od východu k západu, a letos si vzal na mušku především její severovýchod... Tam navštívil několik bojišť a hroby našich legionářů. Jeho text je protkán podrobnými informacemi, a protože tak jako dnes přítel Milan jsem v podstatě Dejvičákem a trávil jsem celé dětství v Terronské ulici, padly mně hned do oka Hulíkovy věty o bitvě u Terronu, svedené již jen několik dní před prohlášením československé samostatnosti v říjnu 1918. Právě tam, poblíže Terronu, praví Hulík, u městečka Vouzieres, se tyčí šestimetrová socha „československého vojáka rozpráhuujícího se k hodu granátem“ – a Hulíkova fotografie též zdobí titulní stránku únorového Polygonu. Rovněž se z Hulíkova pera dovídáme o jeho návštěvě mnoha dalších památných bojišť ve Francii, jako třeba v Darney, a tamějších hřbitovů padlých, kde též našel jména československých legionářů „Kratky Bohumil, Kubias Vaclav, Dvorak Josef...“ a mnoho dalších... Je to poutavé čtení. Člověk si znovu s hrůzou uvědomuje, že za panování bolševiků o československých legionářích nesměla padnout nikdy žádná zmínka, takže několik českých generací o nich ani vůbec nic neví. Nicméně Francouzi jejich památku dodnes pečlivě uctívají – což rozhodně neplatí ani o domácích dědicích sametové revoluce... – Luděk Frýbort se vyznamenává v tomto čísle svou hluboce zasvěcenou úvahou „Co bychom měli vědět o islámu“. Nechybějí ani příspěvky našich Australanů – najdeme tu Kovaříčka, Moce i Ondráška. Rád bych též podtrhnul podrobnou reportáž Oty Ulče o Singapuru, a jako mnohonásobný návštěvník onoho kdysi dost ušpiněného, leč dnes nejčistšího velkoměsta v Asii a pravděpodobně vůbec na světě musím potvrdit veškerou chválu Ulčem tomuto asijskému zázraku věnovanou. – Samozřejmě, že v Polygonu ani tentokrát nechybí, hned na počátku, pečlivě uspořádaný, pozoruhodný a informativní kalendář událostí v republice i ve světě z pera Dany Kratochvílové!

Druhé únorové číslo českého listu v Rakousku **Vídeňské Svobodné Listy** je opět plno snímků. Chtěl bych si ale tentokrát dovolit uvést zde dnes jenom titulky jednotlivých článků, alespoň některých – a zde jsou: Masopustní veselí zachvátilo Vídeň. Maškarní bál v sokolovně ve Steinergergasse. Projev spolkového prezidenta Heinze Fischera. Únorový čaj o páté. Dětský župní maškarní ples. Veselá cvičební hodina. Dějiny Sokolské jednoty Vídeň XII/XV „Tyrš“. 100 let Bohumila Hrabala. Poskytování peněžních darů. Cantores Gradecenses na Rennwegu... A to jsou opravdu jenom některé z těch lákavých titulků. Povězte – není to pěkná úroda? Nicméně bych se rád zmínil i o zprávě uvedené pod rubrikou „Stručně“ o tom, že letos v únoru slavil pětadevadesáté narozeniny Miroslav Zikmund, cestovatel a spisovatel, jeden z dvojice cestovatelů Hanzelka a Zikmund. Někteří z čtenářů si možná budou ještě pamatovat, že Miroslav Zikmund nás i zde v Austrálii poctil svojí návštěvou, a bylo s ním uspořádáno zde v Sydney i několik zajímavých setkání, kde se dovedl poutavě rozhovořit o svém cestování po světě. – Z rubriky „Stručně“ prvního březnového čísla se dovídáme, že v únoru tohoto roku zemřel na Slovensku ve věku 96 let smutně proslulý vysoký funkcionář někdejší KSČ Vasil Bilak, jeden ze signatářů pozvání sovětských sil v roce 1968 k okupaci Československa. Byl také jedním z nejaktivnějších odpůrců proreformních snah Dubčekových. Nikdy nebyl za svoji činnost potrestán, a v lednu roku 2011 slovenská prokuratura zastavila trestní řízení proti němu – s odůvodněním, že není možno proti němu sehnat důležité svědky!... Druhé březnové vydání je plno fotografií všeho druhu – a na titulní stránce vidíme záběry z Reprezentačního a maturitního plesu v Parkhotelu Schönbrunn. Na třetí stránce pak mnoho dalších barevných snímků z oné oslavy... Z rubriky „Stručně“ se také dovídáme, že ve věku 85 let v Praze zemřela filmová režisérka Věra Chytilová. Chytilová několikrát navštívila v Austrálii svého staršího bratra žijícího dlouhá léta ve Wollongongu... Pokud by to některé naše čtenáře inspirovalo k návštěvě, nelze zde neuvést alespoň pár lákavých dat: v neděli 15. června se bude konat v zahradě české školy ve vídeňském Sebestianplatzu „jarní

veselice“, a 18. října lze navštívit Moravské hody v národních krojích v místnostech vídeňského Sokola XII/XV. Tož neleňte a dondite. – Velikonoční vydání se mimo jiné zabývá i zvolením jednapadesátiletého milionáře a filantropa Andreje Kisky za nového slovenského prezidenta. Podtrhuje, že to bude první slovenský prezident bez komunistické minulosti. Úřadu se má ujmout v červnu a jeho první zahraniční návštěvou má být Česká republika – tak jako první návštěvou nově zvoleného českého prezidenta Miloše Zemana bylo Slovensko. Dosavadní slovenský prezident s komunistickou minulostí, Róbert Fico, získal v prezidentské volbě jen 40% odevzdaných hlasů. Zdá se, že jednou z pohnutek této volby Slováků byla úvaha, že milionář nebude lákán dopouštět se korupce. Not bad, not bad!

Jak k tomu došlo? To na mou věru nevím – ale došlo k tomu. Objevilo se mi na stole březnové číslo měsíčníku Československého klubu v Queenslandu **Krajanský List**. Má přinejmenším patnáct stránek, leč nečíslovaných – což tvoří bezpochyby zajímavou výjimku mezi českými publikacemi v zahraničí i v republice. Text je částečně český, částečně anglický... Na titulní stránce je barevný snímek rodinky koalů. Předposlední stránka je věnována výlučně podrobnostem z klubovního jídelníčku, a nemohu odolat uvedení jeho bohatého menu, alespoň na jeden den – třeba na pátek 21. března. Čteme, ba přímo s chutí sla-bi-ku-je-me: Vepřo knedlo zelo, hovězí maso, koprová omáčka, knedlík, vepřový/kuřecí řízek, bramborový salát... Dejme si všichni chutnat, a popřejme krajanům v Queenslandu jen to všechno nejlepší! – A vlastně než jsem se vůbec nadál, ocitnulo se mi v ruce i vydání dubnové. To je ale nadělení! Na prvních dvou stránkách se dočítáme o životě a díle spisovatele Hrabala, a na čtvrté, byť nečíslované stránce, jsou zprávy týkající se dětí v Queenslandu, kde čteme i zprávu z tamního klubu dětí jménem Klokánek. Ani jídelníček ovšem nechybí. Nabídka je opět velmi rozmanitá – tak třeba v pátek druhého května si můžete objednat myslivecký guláš, v pátek devátého května je k dostání jak španělský ptáček s knedlíkem, tak i meruňkové knedlíky nebo vepřový řízek s bramborovým salátem, a to všechno s gulášovou polévkou! Je vůbec zapotřebí popřát dobré chuti? Teď konečně chápu, proč manželé Čechovi se kdysi prozíravě uchýlili do Queenslandu!

Únorový **západoaustralský Klokán** má na titulní stránce nádherný snímek Strakovy Akademie v Praze, nynějšího sídla vlády, s pozadím pražského Hradu. V rubrice „Z klokanovy kapsy“ se pak lze poučit o leccem. Například o tom, jak se dá zjistit datum Velikonoc, Škaredé středy nebo Masopustu, a to podle měsíčního úplňku. Můžeme se poučit i o české tradici „karnevalu“ neboli masopustu neboli též fašanku. Ze sedmé stránky se na nás usmívají tváře slovenského pana velvyslance v Canbeře Igora Bartho a pana Pavola Faixa, honorárního slovenského konzula v Perthu. Nechybí samozřejmě ani již obvyklá dětská příloha Klokánek s pohádkou o Smolíčkovi, hádankami a dalšími dětskými dobrotami. – Titulní stránka březnového Klokana zachycuje barevnou fotografii přátelského posezení na trávě při pikniku. Přiložen je i již nezbytný dětský Klokánek, s poznámkami Z klokanovy kapsy. V rubrice Z klokanovy kapsy, tedy z kapsy klokana velkého, se dočítáme o spoušti způsobené požárem v západoaustralském Stonevillu. – Dubnový Klokán je pozoruhodný především celou spoustou zdařilých fotografií. Titulní stránka je jimi přímo poseta. Netřeba jistě ani zdůrazňovat, že je přiložen i roztomilý dětský Klokánek.

Z únorového melbournského sokolského **Kvartu** je snad nejpozoruhodnější velmi výrazně otištěné oznámení na poslední stránce o tom, že v jednu hodinu o polednách druhého toho měsíce jsou za 25 dolarů na adrese 497 Queensberry Road v North Melbourne podávány s polévkou, kávou a zákuskem švestkové knedlíky. Při pátrání po snad i pravděpodobném leč neudaném názvu restaurace jsem si s lítostí uvědomil – bohužel při čtení toho lákadla chuti jsem si to uvědomil až v dubnu – že bude asi už zbytečno po té melbournské chuťové slasti vůbec dále pátrat. Škoda. – Březnové vydání Kvartu má na titulní stránce dlouhou zprávu o Roku české hudby. V České republice se má prý uskutečnit v tomto rámci na 800 akcí, ale oslavné koncerty proběhnou také ve Francii, ve Španělsku, v Britanii i jinde. Nad pořady českých center v zahraničí převzal záštitu Sir Simon Rattle, manžel choť Magdaleny Kožené... Ve vzpomínce na výročí narozenin T. G. Masaryka na šesté stránce je uvedeno, že Masaryk byl sedmnáctkrát navržen na Nobelovu cenu míru. Navržen byl, leč nikdy nevyvolen... Dubnový Kvart uvádí na titulní stránce stručný životopis českého hudebního skladatele osmnáctého století Josefa Myslivečka slovy, že to byl „... vedle J. Stamice nebo J. J. Ryby další významný představitel českého hudebního klasicis-

mu a možná nejvýraznější český skladatel 18. století.“... Pročítáme i vzpomínku na někdejšího oblíbeného katolického faráře české komunity ve Victorii pátera Josefa Peksy, jemuž má být v České republice v jeho rodné obci Bolešiny odhalena pamětní deska.

Březnové/dubnové číslo časopisu **American Sokol** nás – ovšemže anglicky – upozorňuje na několik pozoruhodných březnových a dubnových dat v historii. V březnu se narodili Jan Amos Komenský, Bedřich Smetana a Miroslav Tyrš. Mezi dubnovými daty je uvedeno, že toho měsíce postihnul Prahu v roce 1291 obrovský požár, v roce 1893 byl v New Yorku založen Slovenský Sokol, a v roce 1348 založil v Praze Karel IV universitu. Že 13. dubna konal “Czech and Slovak Sokol Minnesota Pancake Breakfast with Craft and Bake Sale” nám zůstane jen pouhou připomínkou...

Požehnanou úrodou českých zahraničních listů i lístečků s radostí opět procházel
Bořek Šindler

LIDSKÉ OSUDY

Miroslav Badin (narodil se roku 1910 na Kavkaze – zemřel roku 1986 v Sydney)

Moravo, Moravo, Moravěnko milá. Však z tebe pochází chasa ušlechtilá... Ovšemže ne všichni Moravané pocházejí přímo z Moravy. Tak třeba Moravan Miroslav Badin se narodil v Rusku, na Kavkaze. Dětství trávil pod kavkazskými horskými velikány, v dalekém Vladivostoku a v Nikolajevsku na Sibíři na pokraji tajgy... Pohnuté životní osudy ho zavedly do otcova rodiště, na Moravu; dlouhou dobu trávil s rodinou v Teheránu, později v Paříži, a stáří dožíval v rodinném kruhu manželky, dvou dcer a vnoučat v poklidném prostředí Sydney. Syn se oženil a zůstal ve Francii. Vždycky jsem se cítil být poctěn dlouholetým přátelstvím tohoto nevšedního a nadmíru statečného a moudrého muže. Seznámili jsme se již v době, když on ještě s rodinou pobýval v Íránu, a náš přátelský poměr trval až do jeho smrti v Sydney. Miroslav Badin, povoláním po otci pivovarský sládek, byl a žil jako rozvázný, statečný, inteligentní a veskrze charakterní muž jakých se v široším světě mnoho nenajde. Jeho starší a moje mladší dcera spolu kdysi bydlely v jeho pařížském bytě téměř po jeden celý rok. Jako bych dodnes slyšel jeho vzornou a uvážlivě vyslovovanou češtinu s lehkým ruským přízvukem, jen nastavit pozorně ucho... Nedlouho před svou smrtí mi věnoval tento vzácný přítel svazek svých vzpomínek nadepsaný „Lidské osudy“ s tichou prosbou, abych si je nenechával jen pro sebe – a ty dnes začínáme zde ve Věstníku otiskovat.

Bořek Šindler

„Kdo vlastně jste?“ ptal se mě policejní důstojník na pařížské prefektuře při zakládání mé karty, když jsem žádal o pobyt ve Francii, eventuálně v Paříži.

„Neo-Badin Miroslav. Neo - by bylo řecké, Badin francouzské, Miroslav snad jugoslávské.“ Váš pasport je íránský, v něm stojí, že jste se narodil 30. 3. 1910 v Rusku a Vy mi říkáte, že jste Čechoslovák! Tak kdo vlastně jste?“

„Pane, chcete-li správně vědět, nejsem ani Čech, ani Slovák, jsem Moravan!“

„A co to je?“ obořil se na mne důstojník.

„To je nejkrásnější koutek na zemi, jaký jsem poznal při své pouti světem. Je uprostřed mezi Čechami a Slovenskem, osídlený malým, zdravým, pracovitým a houževnatým národem, který ve svém charakteru, v převážné většině, si zachoval krásné vlastnosti svých slovanských předků, i keltských Bójů. A mate-li čas, pane, znám dobře svůj původ a mohu Vám objasnit, co se Vám zdá být tak divné a spleťité.“

„Tak rychle, povídejte, jsem opravdu zvědav.“

Jak správně uvedeno v mém pase, narodil jsem se 30. 3. 1910 v Rusku na Kavkaze. Můj otec byl věrný Moravan a nikdy nepřijal ruskou příslušnost, ač byl v Rusku 26 let. Ale tenkrát byly v Rusku jiné svobody. Nikdo si nikoho nevšímal a neobtěžoval, ani pokud šlo o náboženství. Pokud cizinec byl čestný, pracovitý a žil svým skromným a čestným životem, požíval tu samou úctu jako každý ruský občan. Můj otec pocházel z malé vísky ivančického kraje na Moravě. Tam, kde blízko byla tištěna Bible kralická. Pocházel z rodu Badinů. Byl to Francouz, vojín Napoleonovy armády, kdo rod Badinů na Moravě založil. V bitvě u Slavkova v roce 1805 byl můj předek nepěkně raněn do nohy. Po bitvě zřídil Napoleon lazaret pro raněné v zámku, v ne-

dalekých Dolních Kounicích. Měl tam i svoji dočasnou kancelář. Ještě nyní je v zámku pokoj; v něm stůl a židle, kde Napoleon úřadoval. Uzdravení vojáci se pěšky v houfích vraceli do Francie. Můj předek se s chromou nohou nemohl na tak dalekou cestu odvážit. Usadil se ve vesničce asi kilometr vzdálené od zámku, v Nových Bránicích. Odtud pochází můj otec mnohočlenného rodu Badinů. Já jsem sedmá generace toho vojína. To by tedy bylo vysvětlení k mému jménu Badin.

„Po druhé světové válce, začátkem roku 1946, jsem odcestoval do Íránu, kde jsem prožil 32 roků. Tam byl zákon, že cizinec po 5 letech pobytu musí mít íránskou příslušnost. Dlouho jsem ten čin oddaloval, ale nakonec jsem byl nucen si vzít íránské státní občanství. Slovo Badin má v muslimském náboženství určitý význam. Bylo mi nabídnuto přijmout muslimskou víru nebo změnit svoje jméno. O přijetí muslimství jsem nechtěl ani slyšet, ani jméno jsem nechtěl měnit. Nakonec, po dlouhých debatách, jsme se dohodli, že před jméno Badin dáme předponu Neo a to tak, že mezi Neo a Badin bude pomlčka. Neo-Badin. To je vysvětlení k Neo-. Tak od roku 1954 jsem úředně Neo-Badin, ale všichni mě znají jenom jménem Badin. Miroslav – to je naše staroslovanské jméno, které se do dnešních časů užívá u mnohých slovanských národů.

„Hm, tak napíšeme, že jste Čechoslovák.“ „Ano, prosím.“ „A vaše náboženství, to snad bude jednodušší?“ „Myslím ano, jsem volnomyšlenkář,“ odpověděl jsem. „A co to je, prosím Vás?“

Narodil jsem se v Rusku, moje matka byla přísná katolička, určitě chtěla, abych byl křtěn katolickým knězem. Katolická kaple i kněz byli vzdáleni od místa mého narození přes 100 km. Když jsme dojeli na místo, kněz nás pěkně přivítal a ptal se otce, jaké mi chce dát jméno. Otec prohlásil, že si přeje, aby jeho syn nesl jméno našich slavných slovanských předků: Miroslav. Kněz polské národnosti, přísný katolík, odepřel mě tímto jménem křtít, poněvadž v katolické církvi svatého Miroslava není. Po dlouhé domluvě souhlasil pokřtít mě Jan Miroslav. Můj otec však mě nikdy Janem nevolal a já do 15 let jsem to ani nevěděl. V 15 letech se mi dostal do ruky můj křestní list a tu mi matka vyprávěla celou tu příhodu s farářem. Narodil jsem se v Rusku. Za revoluce ve školách, fabrikách a všude ve veřejném životě komunistická vláda prováděla ateistická učení. Od matky jsem slyšel pravý opak. Od dětství mi moje hloubavá povaha v této otázce nedávala pokoj. Dychtivě jsem četl o křesťanství všechnu literaturu, pro i proti, studoval jsem Biblii a za několik let jsem přišel k závěru, že církev se moc vzdálila od učení Kristova a od evangelia. Shledal jsem, že její vedoucí jsou hypokriti. A rezultat byl, že jsem vystoupil z církve katolické. Já věřím v boha, v největší sílu a spravedlnost, která vládne ve vesmíru, na Zemi a v přírodě. Já věřím ve věčný život, znovuzrození, v jeho Karmu, ale nenechám se ovlivňovat hypokrity! Jsem volnomyšlenkář a než jsem přišel k tomuto závěru, dal jsem si slovo, že ve svém životě budu činit co možno nejméně zla a kde budu moci, vždy pomohu slabšímu!

„Hm, tak napíšeme, že jste volnomyšlenkář.“ „Ano, prosím.“ Rozpačitě se zadíval na popsaný půlarch papíru, a aniž by zvedl hlavu, řekl mi: „Můžete odejít.“

Když jsem odcházel, zaslechl jsem tlumené reptání. „Promarnil jsem přes dvě hodiny času na práci, kterou normálně dělám za 15 minut a stejně nerozumím tomu, co jsem napsal.“ Odcházel jsem z kanceláře duševně vyčerpán otázkami a odpověďmi, aniž bych si mohl pomyslet, že cestování ještě není konec, a že za dvě léta se ze mne stane Australan.

Můj otec byl sládek a dobrý vlastenec; byl rovněž velký a silný sportovec. Byl spoluzakladatelem Sokola na Starém Brně a zároveň ještě chodil do cvičení zápasníků a jeho cvičitelem byl tehdy známý silák Gustav Frištenský. Často a mnoho mi vyprávěl o svých mladých letech; jak český národ byl národnostně utiskován od Němců a jak oni, mladá generace, se tomu stavěli na odpor. Moje vnímavá dětská dušička dobře zaregistrovala jeho vyprávění, že když jsem se potom za 25 let dostal do těch samých míst, do toho samého pivovaru, s dychtivostí jsem vyhledával místa, o kterých mi v dětství vyprávěl otec a bylo mi tak příjemně a teplo u srdce, že zde také býval za svého mládí můj otec. Zde bojoval svůj čestný a odvážný životní boj. Svým vyprávěním mi zasal otec do mé vnímavé a citlivé dušičky sémě úcty a lásky k Českému národu a sokolu, které se ve mně pevně zakořenilo, až do mého vysokého stáří.

Otec můj, velmi odvážný, byl několikrát přísně napomínán tehdejšími vládními orgány, aby byl ve svých národních projevech mírnější. Napomenutím byl velmi

rozhořčen. Ve vlasti mu bylo těsno a nebezpečno a mlčet nemohl. V roce 1904, ve svých 25 letech, se zatrpklou duší opustil svoji vlast. Jel do Ruska na Kavkaz. Tam v jednom pivovare hledali sládka. Byl dobrým odborníkem, hmotně se mu vedlo dobře, ale duševně byl velmi neklidný, věčně nespokojený, nemohl dlouho zůstat na jednom místě. Během osmi let pobytu na Kavkaze změnil tři působiště. Ve svém třetím působišti se seznámil s dcerou majitele a oženil se. Po svatbě jel do vlasti ukázat rodičům svoji ženu a Julince rodiče i vlast. Doma nebyl uvítán zrovna nejlépe. Obzvláště matka, moje babička, nebyla spokojena, že se její syn oženil s cizinkou. Už proto, že pro něho vyhlídla děvče ze sousedního statku. Po návštěvě rodného kraje se otec zase vrátil na staré místo. Za krátký čas jsem se potom narodil já. Otec měl velikou radost, že má syna. Moc se mi v dětství věnoval. Líčil mi krásy Československa a obzvláště Moravy. Vyprávěl mi dějiny Čechů. Legendy a příhody našich rytířských a slavných předků. O Mistru Janu Husovi, o válkách husitských, o slavném vojevůdci Janu Žižkovi a o husitském hnutí. Ač sám byl katolíkem, husitství vždy obdivoval. Láska a dětská pýcha, že jsem Čech, rostla se mnou. Moje máti byla inteligentní, dobrá a citlivá duše. Byla úplně pod vlivem silného charakteru mého otce. Cenila si jeho statečnosti, moudrosti a spravedlnosti. Byla úplně oddaná jeho ochraně.

Byly mi dva roky, když otec četl v Pivovarských listech, které stále odebíral z Prahy, že ve Vladivostoku skupina českých muzikantů z Nechanic, kteří za japonské války s Ruskem ušetřili hodně peněz, chtějí postavit ve Vladivostoku pivovar a že hledají sládka, který by bez vložení kapitálu, jako odborník, dostal podíl a tak by se stal společníkem. Otec dlouho nepřemýšlel a ihned jim odeslal svoji nabídku. Obratem pošty, možné na tehdejší poměry, dostal dvě kopie smlouvy podepsané společníky a k tomu připsal, aby se ihned vydal na cestu. Bez rozpaků byl jeden exemplář podepsán a odeslán zpět. V krátkém čase vyhledal za sebe náhradu, předal mu pivovarnické práce a chystal se k odjezdu. Nepomohly prosby matky, ani výstrahy tchána, aby odstoupil od svého úmyslu. Byl rozhodnut.

Brzy z jara roku 1912 otec, matka a já – dvouletý synek – jsme vyrazili transsibiřskou železniční drahou do Vladivostoku. Jak mi vyprávěla maminka, cesta trvala 14 dní. Rychlík projížděl úsek asi dvou tisíc kilometrů, přijel do stanice, kde byla připravena jiná souprava rychlíku, cestující přesešli do ní a vlak uháněl dál. Za tu dobu nudného cestování se cestující mezi sebou seznamovali. Já, dvouletý chlapec s blondatými kučeravými vlasy, už jsem pěkně mluvil česky i rusky, jsem běhal po vagóně. Při jedné takové procházce jsem se setkal s nově přistoupivším do vlaku – s farářem. Ten se divil, že se tak samostatně pohybují po vagónu uhánějícího rychlíku a starostlivě se optal: „A kde máš rodiče?“ „Tam,“ a ukázal jsem směrem ku kupé, kde byli rodiče. Otázal se mně ještě na různé věci, na které jsem mu rychle a živě odpověděl. „A jak se jmenuješ?“ Postavil jsem se do pozoru, vztyčil hlavu a tak jak mě učil otec, hrdě jsem řekl: „Jsem Mirek Badin, Čech, sokol a Němce musím bít.“ „Tak“, podivil se pan farář. „A můžeš mne dovést k tvým rodičům?“ „Ano, prosím.“ Vzal jsem pana faráře za ruku a vedl do kupé, kde seděli rodiče. Pan farář se představil a začal svoji řeč. „Seznámil jsem se s vaším synkem. Je roztomilý, smělý, moudrý a pohotový hoch, a když jsem se ho ptal, jak se jmenuje, on mi pohotově odpověděl, že je Mirek Badin, Čech, sokol, a že Němce musí bít.“ Otec se usmíval, spokojenost a hrdost se mu zračily v očích, že jeho syn je správně vychován v jeho duchu. „Všechno je to dobře,“ pokračoval farář, ale prosím vás, proč takovému dítěti do jeho dušičky zaséváte už nyní sémě nenávisti k jinému národu?“ Teď přednesl z evangelia, z Kristova učení, celé pasáže o lásce k bližnímu. Otec dlouho trpělivě poslouchal průpovědi faráře, a když skončil, krátce mu řekl: „Ano, to můžete dělat v ohromném Rusku vy, nikým neohrožení, ale my, malý český národ v moři přesily Němců, abychom si zachovali svoji existenci, musíme svoje děti vychovávat tak, jak já vychovávám svého syna.“ Dlouho ještě hovořili na tento námět, ale otcí jeho přesvědčení nikdo nemohl vyvrátit.

Na Vladivostok si už matně vzpomínám sám. Do mé paměti se vrylo ohromné, nekonečné moře a v něm nějaké nakloněné domy, asi to byly lodě. Velký pivovarnický dvůr plný Číňanů s dlouhými černými copy. U nás doma byl Číňan kuchař, Čínská služka a Čínská chůva k nedávno narozenému bratříčkovi. Číňané byli dobří a přesní dělníci. Byli dobrého srdce. Mají moc rádi děti. Otec i máti je měli opravdu rádi a vždy na ně dobře vzpomínali. Zato o Japoncích měli docela jiné přesvědčení. Japonci jsou hrubí, egoisté a nesrdeční.

Práce v pivovare šla otci velmi dobře, zato se společníky nastaly velké problémy. Čím více se vydělávalo, tím více páni muzikanti utráceli. Bylo třeba závod rozšiřovat, zlepšovat a na to nezbývalo. Otec těžce nesl takovou nehospodárnost. Nakonec je svolal k vážnému pohovoru, vysvětlil jim svůj program a situaci pivovaru. Načež jeden ze společníků vesele prohlásil, aby to nabral tak tragicky, že oni to s muzikou nabyli, a že to mohou s muzikou i pozbyt; oni že chtějí jen vesele žít. Prudký charakter mého otce hned na místě učinil rozhodnutí. Rozpočítali se, otec si vybral svůj podíl a už za měsíc, z jara roku 1914, jsme putovali k Novonikolajevsku (nyní Novosibirsk) na Sibiři, kde dost daleko od města si pronajal, už sám, menší pivovar.

To už mně byly 4 roky a všechno si jasně pamatuji. Pivovar byl postaven na stráni vyvýšeniny, vzdálen asi kilometr od řeky Ob a za ním už začínala tajga. V létě tam bylo překrásně, zato zima byla úžasná. Sněhu bývalo asi 2 metry. V pivovare byly proházené cestičky, jimi jsme chodili jako v tunelech. Mezi vesnicemi a městem na dva, na tři měsíce přestávalo veškeré spojení. Mrazy dostupovaly až 40°C. Sibiřané jsou dobrého charakteru, každý sledoval svého protijdoucího, a když si všiml, že u někoho nos nebo tváře začínají bělat, což znamenalo, že omrzají, hned upozornil protijdoucího. Tváře i nos se musely tak dlouho třít vlněnou rukavicí nebo látkou, až vše zčervenalo; to bylo znamení, že krev opět proudí. Ta procedura se musela dít venku na mrazu. Bylo velkým neštěstím, když takový omrzlý člověk vešel do teplé místnosti, aniž by pozoroval, že má část těla omrzlou. Ta omrzlá špička nosu nebo tváře nebo noha mu prostě odpadla. Rána se mnoho let nehojila, mokvala a omrzlé místo svědilo do zbláznění. Proto jeden druhého tak bedlivě pozoroval, obzvláště člověka přicházejícího z venku. A zajímavé je, že když člověk zamrzá nebo omrzá, že to necítí, nepozoruje, jen ho přemáhá spánek. Hrůzné, nepříjemné následky přicházejí až po probuzení nebo když se člověk dostane do tepla.

Domy jsou stavěné z tlustých tesaných klád, prokládané mechem proto, že každé cihlové stavení by promrzlo. Uprostřed čtyř místností stávala veliká cihlová pec až do stropu. V ní byly umně provedeny kouřovody tak, aby ohřívaly všechny čtyři místnosti. Topilo se v ní od rána do večera dřívím. Večer se nahořelá hromada žhavého uhlí zavírala hermeticky dole i nahoře při ústí do komína. Ta hromada uhlí pak pomalu doutnala až do rána a udržovala pec horkou do příštího zatopení. Okna byla dvojitá a ještě se na noc nebo při severáku zavírala přiléhajícími dřevěnými okenicemi. Než se vešlo do domu, byly dvě i tři síně, aby při otvírání dveří unikalo co nejméně tepla. Náš pes, vlčák, byl vždy v druhé síni. Z druhé síně vedla chodba do hlubokého prostorného sklepa. Tam se chránil proviant po celou zimu. Z druhé síně rovněž vedla chodba do poboční místnosti, kde mrazu bylo dovoleno přebývat. Tam se na zimu uchovávalo zmrzlé mléko, máslo, sýr, tvaroh a různé druhy masa.

Když začínaly první mrazy, které nepovolily až do jara, sjížděli se vesničané s daleka široka se zmrzlými produkty mléčnými i masnými a všim, co je potřeba pro domácnost. Lidé to kupovali na zimu. Společenský život tam takřka usínal.

Jen smečky hladových vlků přicházely až ke stavením a dávaly hrůzostrašné koncerty. Pamatuji, že jsme sedávali těsně u pece, abychom pochytili více tepla a s hrůzou naslouchali vlčímu vytí. Nikdo ani nemluvil. Koně v sousední přístavbě, v maštali, nervózně dupali, krávy bučely a pes se zježenou srstí se krčil v síni.

Nikdo neměl odvalu vyjít ven ze stavení. Obzvláště, když přicházel severní vítr, kterému se tam říkalo severák. Teplota klesala pod -40°C. Byl to přízemní, ne moc prudký vítr, ale vše se přímo chvělo. Dokonce i hladoví vlci se zarývali někde do sněhu a všechno zmíralo. Stávalo se, že vrabec nebo vrána, vyplašení ze svého úkrytu, v letu najednou, jako kámen, padli na zem. Zmrzali ve svém letu. Máti, narozená v teplém kraji na Kavkaze, kde takřka nebýval sních, těžko nesla tento krutý kraj.

Jaro v tomto kraji přicházelo pozdě, ale náhle. Zadul teplý jižní vítr, všechny spousty sněhu v krátkém čase roztály a zatopily široké roviny Sibíře porostlé neproniknutelným lesem – tajgou. Zůstávaly jen tu a tam vyvýšené pahorky, na kterých stávaly vesnice nebo byly útočištěm pro hojnou zvěř tajgy s dobrou a drahou kožešinou. Na výšinách zvířata vyhrabávala doupata a nory, pěkně vystlané mechem pro zimní období. Nevím, kdo od koho se to naučil, zvířata od lidí nebo lidé od zvířat, že užívali mech jako izolační materiál proti mrazům.

Velké zátopy se opakovaly každým jarem a trvaly někdy i tři týdny. Na jižním toku mohutné řeky už bylo teplé jaro, když v tomto čase severní část byla ještě sužována tuhými mrazy. Hnuvší se tlustý led s praskotem hromových ran, se sunul

na sever. Někdy až dvoumetrově tlusté desky pluly mohutným rozvodněným tokem na sever, aby tam na severu, kde trvaly ještě kruté mrazy, se shromažďovaly v mohutné ledové přehradě, které překážely vodnímu toku řeky, čímž povstávaly velké zátopy. Rádi jsme se dívali na plující ledy. Bylo to znamení, že zima končí a přichází krátké, ale krásné jaro a léto. Nezapomenutelně se mi vryl do paměti obraz, když jsme viděli na jedné plující kře sedícího velkého medvěda. S úžasem se rozhlížel kolem sebe a nevěděl, co se s ním děje.

Koncem května voda obvykle opadla. Nastalo hned teplé počasí. Všechno kvetlo a bujně rostlo, úrody obilí byly výborné. Jen ovocné stromy toto klima nesnášely. Lidé po dlouhé zimě, po dlouhém odpočinku, zrovna tak jako příroda, se snažili dohonit promeškané a využít krátkého léta, aby byli zase připraveni pro dlouhou zimu. Neboť, kdo by toho nevyužil teď, v tomto drsném klimatu by zahynul.

Tak jsme prožili na Sibiři dvě léta. Dva roky, kdy na západních hranicích Ruska zuřila neúspěšná válka s Německem, hledaly se příčiny. Vydávaly se nové zákony a nová nařízení. Jedno z nich bylo, že v Rusku má být zákaz požívání alkoholu. Pivovar byl úředně uzavřen! Otec byl velmi zneklidněn tímto nařízením, protože sotva zorganizoval a uvedl do chodu svoje dílo, na což utratil tolik síly a energie, shodou nepříznivých okolností musel v práci ustát.

Vtom přišel dopis od dědečka z Kavkazu, že tam u nich na Kavkaze je tento zákon zmírněn, a že je tam dovoleno vařit málostupňové pivo, a že tam blízko nich, ve vzdálenosti asi 150 kilometrů, se prodává jeden pivovar. Otcí nic jiného nezbyvalo, než souhlasit a přestěhovat se na Kavkaz. Matka z toho rozhodnutí měla velkou radost. Těšila se, že se vrátí zpět do teplých krajů mezi kozáky, kde prožila svoje šťastné mládí. A tak, začátkem roku 1916, jsme se už zase stěhovali na Kavkaz.

Na Kavkaz jsem přijížděl už jako šestiletý hoch. Mám na něj nejkrásnější a nejstrašnější vzpomínky; prožil jsem tam svůj nejkrásnější a na konec i nejhrůznější úsek života ve stanici Tichoréckoje v Kubánské oblasti. Severní Kavkaz je rovina mezi Černým a Kaspickým mořem. Tu rovinu mohu přirovnat k moři, když je v klidu, v bezvětří. Moře se vlní zrovna tak, jako vysoká tráva tady. Trávu zde nikdo nesel, vyrostla sama na velmi úrodné černé hlíně a bývala někdy až do pasu dospělého muže. Úrody obilí byly ve srovnání s druhými kraji neuvěřitelně velké. Zem se tam nehnojila a jetelina se nesela. Určitá část polností se vždy nechávala jako úhor. Když přicházel čas, vysoká tráva na úhoru se rozdělila mezi kozáky a každý si pro krátkou zimu nasekal a nasušil, kolik potřeboval. Půda u kozáků byla společná a z jara se vždy přiděloval díl pro rodinu. Byl tak velký, kolik bylo v rodině mužských hlav. Také v teplém klimatu byla hojnost všemožného ovoce. Kozáci na Kavkaze mívali zvláštní výhody volnosti a jmenovali se Svobodní Kozáci. Daně se tam skoro žádné neodváděly. Povinností kozáků bylo dodávat státu už k boji vycvičené mládence od 19 let. Mládenec musel narukovat i se svojí výzbrojí. Byla to puška, šavle, dýka, kozácky oblek (čerkeska), sedlo, kozácký kuň – ne velký, ale velmi bystrý, vytrvalý a moudrý – vycvičený kozácký koník.

Když se narodil kozácký synek a křtili ho, kmotrovou povinností bylo přinést novorozenému výzbroj. Když bylo hochu asi 10 let, dostával od otce hříbě. Hříbě musel hoch sám vychovat a vycvičit. Hoši chodili do zvláštních kozáckých škol. Už od dětství byla ve školách vojenská výchova a kázeň. Každé jaro, než vyrostla vysoká tráva, před vesnicí byly uspořádány závody na koních, hlavně předvojenskou mládeží. Byla radost, podívat se na junáky. V trysku seskakovali nebo naskakovali na koně. Jezdili ležíce po boku koně. V plném trysku zvedali rukou ze země kapesník. Jezdili vstoje na koni nebo na dvou a to takže každá noha stojícího jezdce byla na jiném koni. Starší pak v plné výzbroji a trysku stříleli do terče nebo křivou šavlí v plném trysku stínali hlavy postaveným figurám nebo dlouhým kopím, jak rytíři při turnajích ze starých časů, se snažili vyhodit ze sedla svého soupeře. Jejich výkony, kterým se říkalo džigitovka, byly jedinečné a patřily spíše do cirkusu než na otevřenou step před vesnicí. A step, ta rovina porostlá vlnící se trávou. Zde bylo vidět na kurgan vzdálený dvacet kilometrů. Legendy vypráví, že v pravěku zde sídlil nějaký národ s vysokou kulturou a bojovným duchem. Severní Kavkaz byl bohatým, úrodným krajem, ale byl v cestě národům, co šli z Asie do Evropy nebo naopak. Zde se sváděly kruté boje. Když padl jejich velitel, byla mu na místě boje postavena velká mohyla na způsob pyramidy. Poněvadž tam široko daleko nebyl kámen, byla nanošena hlína. Z větví bylo upleteno stavení pozůstávající ze třech místností. Ve větší byl uložen ve skrčeném stavu vůdce a kolem postaveno hliněné nádoby s jidlem

a zlatými předměty a šperky. V druhé menší místnosti byl zabit jeho věrný sluha a též uložen ve skrčeném stavu a třetí malá místnost byla předsíňka. Oba trupy byly posypané tlustou vrstvou hlíny, to byl konzervační prostředek pro nebožtíky. Zůstali tak na dlouhý čas jako mumie. Výplet byl vymazaný a zalitý vápnem, aby nezahnil. Když byla konstrukce hotová, vojáci i lidé tohoto kraje nosili ve svých čapkách na mohyly hlínu, až vyrostl pěkný kopeček, kurgan. Kurgan byl navršen, staví se tryzna. U tryzny je zabit jeho kuň a jedna nebo dvě jeho nejmilejší ženy. Tím způsobem má pán na onom světě bohatství, sluhu, koně i své věrné družky. Při vykopávkách archeologové odhadovali stáří těch kurganů až na deset tisíc let.

Bylo tam mnoho pověstí, legend a staří pěvci opěvovali dávno minulé časy. Se zálibou jsem poslouchal a v duchu si představoval slavnou minulost toho kraje. Pak se ten bohatý kraj najednou vylidnil. Snad to byli Árvové. Protože byli v cestě stěhujícím se národům a museli těžce hájit svoje bohatství a svobodu, najednou se zvedli a odešli přes kavkazské hory a Persii do Indonésie. Že byli bojovní, dobili si Indii, stali se z nich maharádžové a vyvolená panující kasta. Ale ani tam nezůstali stabilně. Asi sedmnáct století před Kristem, z neznámých pro mě příčin, opustili Indii a šli na západ. Jejich cesta přes hornatou pustinu byla velmi obtížná. Slabší, kteří nemohli pokračovat v cestě, v tom kraji zůstávali. Dodnes žijí na hranicích Iránu, Iráku, Turecka - Kurdové. Po celé Syrské poušti jsou rozestě vesnice, kde zůstali jejich předkové, nazývající se Árvové. Na první pohled se liší od Arabů a Asyřanů svým vzhledem. Jsou světloucí s modrými očima, kdežto Arabové a Asyřané jsou černí a hrubší na vzhled. Zdatnější pokračovali v cestě. Na libanonských hranicích se rozdělili. Její menší část šla do Palestiny, tam přijali izraelskou víru. Protože se Palestina přelidnila, část jich šla dál na západ a usadili se v deltě Nilu a někteří pluli do Řecka a založili slavnou Spartu.

Větší část Árvů šla na sever, po břehu Egejského moře. Na severu Malé Asie pokořili tamější národ a na jeho troskách u Mramorového moře zřídili a postavili svoji pevnost, Tróju. Většina z nich překročila Dardanely a pokračovala ve své pouti na sever pod jménem Kelti; usadili se mezi Slovany a na sever a západ od nich. Je zajímavé, že naučné slovníky, obzvláště ty psané anglosaskými profesory, to podávají trochu jinak. Podle nich prý Slované přivandrovali na jejich usedlosti. Pak říkají, že Slované jsou indoevropského původu, s čím já nemohu souhlasit. To vůbec nesouhlasí s legendami, které toho času přišly k nám a s výroky latinských dějepisců. V Bavorsku, v Čechách a na Moravě sídlili Bójové. Po Labi na sever byla Lužice. Kde se Keltů usadilo více, pohltili Slovany, kde bylo více Slovanů, byli pohlceni Keltové. Tak například v Bavorsku je řeč německá, ale charakterem jsou blíže Čechům nežli Keltům.

Ale to jsem se moc vzdálil od původního námětu, tak se raději k němu vrátím.

Otec zde, na Kavkazu, s dědovou pomocí koupil pěkný pivovárek. Při pivováře byla pěkná ovocná zahrada, bylo tam přes 150 ovocných stromů. Ó jak chutné ovoce v ní zrálo! Nikde pak v celém světě jsem nenašel tak chutné plody jako bývaly v naší zahradě. Zde na kraji zahrady, před velkým pivovarským dvorem, stával náš dům. Přes dvůr naproti stával pivovar a vpravo vzadu byla rozlehlá hospodářská stavení s chlévy a konírnou. V konírně bylo 34 pivovarských koní, jeden rychloběžný kuň do kočáru pro rodiče a jeden menší kozácký koník speciálně koupený pro mne. To vám bylo rozumné, poslušné zvíře, jako pes, ještě lepší. Jezdil jsem na něm po způsobu kozáckých chlapců, jako indiáni bez sedla a někdy i bez uzdy. Koník se řídil popleskáním na šiji nebo zatlačením nohy do jeho boku. Kolikrát jsem z něho spadl, se nedalo spočítat. Když jsem nešikovně spadl a nemohl jsem hned vstát, kuň se ke mně vrátil obloukem, očichal mě a strkal do mne nosem, jakoby chtěl říci: „Co je s tebou, vstávej.“ Byl to můj nejlepší přítel, kterého jsem kdy měl ve svém životě.

(Pokračování)

Česká příjmení *Divad* (temere.com)

9. 01. 2005

České příjmení **JANDA** je 66. nejčastějším příjmením v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Je druhým nejčastějším příjmením od „J“. V České republice je přes 11.500 mužů a žen, kteří se jmenují Janda.

Se jménem Jan, odvozením Janda je spojeno i slovní spojení „Svatojanská noc“, tedy noc plná tajemství, kouzel, čar a zázraků, známý je také i „svatojanský chléb“, což

jsou lusky dřeviny rohovníku – Ceratonia. Je také dodnes užívané úsloví „to je ale Janek“, tedy člověk potrhlý, bláznivý.

Dříve se Janek užívalo i jako název pro zajíce. Místopisně od jména Jan, Janek bychom našli na sedmdesát názvů obcí, nejznámější jsou asi Janské Lázně. Z přísloví a pořekadel bylo užíváno „Na svatého Jana, otvírá se léto brána“, protože tři dny předtím začalo kalendářní léto. A naopak opačně působí „Svatý Jan otvírá zimě dveře“, začíná ubývat dne a přibývat noci. Od základu Jan a tedy od příjmení Janda je odvozeno mnoho dalších příjmení, jako právě např. Janák a zdobnělina Janáček, Jandák (politik a herec), Jandal, Jandas, Jandát, Janeček, Janečka, Jandejsek, Jandek, Jandela, Jandera („otec“ lehké atletiky), Jandíra, Jandl, Jandor, Jambor, Jandoš, Janouch, Jandourek, Jandovský, Jandroch, Janduch, Jandus, Jandýsek a další.

Příjmení Janda patří do kategorie těch příjmení, jež byla odvozena z křestních (osobních) jmen pomocí přípony -da. Základ tvoří křestní jméno Jan, které tvoří desítky odvozenin, protože křestní jméno Jan je populární více jak tisíc let české existence. V minulých desetiletích nikdy křestní jméno Jan nevypadlo z desítky nejpopulárnějších křestních jmen. A dokonce v letech 1980 – 1983 bylo na prvním místě v četnosti křestních jmen. Křestní jméno Jan má dva základy. Je to jednak řecké Ióannes a latinskou formou Johanes, které nalezneme v Bibli. Bible zná dva Jany: a to Jana Křtitele a apoštola Jana. Křesťanství uznává na tři desítky svatých tohoto jména. V Čechách je asi nejznámější sv. Jan Nepomucký, alias Johánek z Pomuku. A z poslední doby i sv. Jana Sankandra. Jen pro zajímavost: jméno Jan je oblíbené i u papežů, z nich dvacet neslo právě toto jméno.

Ze známých lidí nesoucích toto jméno bychom si mohli vzpomenout fotbalistu, jehož vrchol byl v letech 1919 až 1926. Tím fotbalistou byl ve své době velmi populární Antonín Janda-Očko (1892-1960). Dalším známou osobností své doby byl zakladatel a první ředitel pražské Zoologické zahrady Jiří Janda (1865-1938). Ze sportovců můžeme jmenovat ještě Františka Jandu-Suka (1878-1955): byl to lehký atlet a ve své době světový rekordman v hodů diskem a držitel první olympijské medaile pocházející z Čech; dále Bohumil Janda (1900-1982), majitel prestižního podniku Sfinx evropského formátu. Můžeme jmenovat v současnosti dva známé hudebníky Petra Jandu, kapelníka ve své době populární kapely Olympic, a Dalibora Jandu, držitele zlatého slavíka ve své době. V poválečném Československu byl známý i slovenský divadelní režisér Dezider Janda (1913-1965). A i já jsem měl spolužáka Zdenka Jandu, který po absolvování pražské chemické průmyslovky vystudoval medicínu a úspěšně ji praktikoval v OÚNZ v Palackého ulici v Praze.

HAVLÍČEK je vlastně malý Havlík, nebo snad dokonce Havel? Každopádně je to 67. nejrozšířenější příjmení u nás. Od písmene „H“ je však až šestým příjmením. V České republice je okolo 11.500 paní a pánů a pochopitelně i děvčat a chlapců s příjmením Havlíček.

Z význačných lidí s příjmením můžeme jmenovat zejména Karla Havlíčka Borovského (1821-1856), českého novináře, politika, spisovatele a satirika. Byl vlastně zakladatelem politického tisku v Čechách, v němž kritizoval protičeské postoje rakouské vlády a církve obecně. Byl redaktorem Pražských novin a Národních novin. Aktivně se účastnil českého kulturního života 2. poloviny 19. století. V revolučním období 1848-1849 byl stoupencem liberálního křídla č. politiky. Byl mluvčím Národního výboru a poslancem zemského a říšského sněmu. V letech 1851-1854 byl internován v tyrolském Brixenu. Pro svůj nekompromisní postoj se stal symbolem boje proti rakouské monarchii.

Dalším z Havlíčků, kteří stojí za zmínku, uvedeme Františka Havlíčka, českého historika. Dále to může být Jaroslav Havlíček (1896-1943) který byl realistickým spisovatelem moderní psychologické prózy odsuzující maloměšťáctví. Nejznámější jsou jeho romány „Helimadoc“, „Neviditelný“ či „Petrolejové lampy“. Josef Havlíček (1899-1961) byl českým architektem konstruktivismu a jeho stavbou je např. budova odborů v Praze na Žižkově. Podílel se i na projektu budovy OSN. Neměli bychom zapomenout ani na Zbyňka Havlíčka (1922-1969), básníka surrealistu.

V obecně pojaté stati o příjmení Havlíček bychom mohli připomenout Hutkovu písničku „Havlíčku, Havle“. Z místopisných názvů můžeme jmenovat Havlíčkobrodskou pahorkatinu s nejvyšším kopcem Roudnice (661 m n. m.). Známý je i Havlíčkův (dříve Smilův a později Německý) Brod. Je to město ve Východočeském kraji na

Sázavě. Město má mezi 24.000 a 25.000 tisíci obyvatel s rozvinutým průmyslem. Je též rodištěm J. V. Stamice a působištěm právě Karla Havlíčka Borovského.

Příjmení Havlíček jazykovědci nazývají „zdrobnělinou zdrobnělin“. Bylo to zřejmě pojmenování, které mělo odlišit Havlíka od většího Havla. A následně pak odlišit malého, mladšího či méně významného Havlíčka od Havlíka. Je však také možný výklad, že šlo o rodinou posloupnost jako děd Havel, otec Havlík a syn Havlíček. Jak by to bylo ještě s pravnukem již jazykovědci neříkají. Je však nutno poznamenat, že to nebylo žádné pravidlo.

Příjmení Havlíček tedy jasně vzniklo zdrobnujícím sufixem -ek od příjmení Havel a následně tedy Havlík. Dalšími známými příponami při tvorbě příjmení zdrobnělin jsou -ík, -ka, -ěček nebo -íček. Zdrobněliny českých příjmení svým množstvím nemají konkurenci v žádném ze slovanských jazyků a patrně ani nikde jinde v Evropě. Jazykovědci se přou i o to, zda každé naše zdrobnělé příjmení není vlastně patronymem, jménem po otci. Pro to hovoří i jiné formy jako na příklad Havlovic, Havlů, Havlůj. Na základě této úvahy tedy můžeme říci otec Adam, syn Adámek, Tatínek Černohlav, syn Černohlávek, rodič Šafář, potomek Šafařík. Je také možno uvažovat o rozlišení dvou lidí v jedné lokalitě jako třeba jeden byl bednář, jeho tovaryš už byl bednařík, nebo jeden řemeslník ve městě byl bednář a ten mladší, menší byl bednařík a některý jejich učeň už mohl být i bednaříček. A to se potom v oslovení zaměnilo jen malé písmenko na začátku a již tu bylo příjmení Bednář, Bednařík, Bednaříček. Tato úvaha však je vyvracována renomovaným znalcem jazykovědcem Janem Svobodou, který uvádí, že při tvorbě příjmení v příslušné době byla naprostá anarchie a chaos a proměnlivost, takže jednou příjmení mohlo znít jako Kříž a podruhé Křížek, Sedlák, a podruhé Sedláček, nebo Smetana a Smetánka. Nicméně jsme vás chtěli alespoň trochu informovat o tom, jak také mohla vznikat příjmení tam, kde se hovořilo česky.

Dostáváme se v pořadí českých, moravských a slezských příjmení již k 68 nejrozšířenějšímu příjmení u nás. Příjmení **PAVLÍK** je pak 6. nejčastějším příjmením od „P“ a toto příjmení má v dokladech zapsáno přes 11.500 lidí.

Z lidí, které bychom dnes moderně nazvali celebritami, nebo V. I. P. osobami, můžeme jmenovat Čeňka Pavlíka, houslového virtuosa, který vystupuje s českými i zahraničními orchestry, do této kategorie bychom mohli zahrnout i Petra Pavlíka, jehož těžištěm prozaických prací je Šumava.

Karel Pavlík (1912-1973) byl filmovým („Synové hor“, „Neporažení“, „První parta“) a divadelním hercem, členem Městských divadel pražských a neměli bychom zapomenout ani na brněnskou herečku Marii Pavlíkovou, a i když není všeobecně znám, pro svou povahu, charakter, a přátelský vztah sem zahrnu dobrého člověka i svého přítele Milana Pavlíka z „Krausovek“ od Špindlerova Mlýna. A za zmínku stojí ještě jeden Pavlíček, a to Antonín, který byl ve své době vynikajícím právníkem a sám Franc Josef I jej jmenoval rytířem. Napsal spis „Žaloby z obohacení“, které jistě mají co říci, dalo by se říci zvláště co říci k dnešku. A to nejen k pánům Krejčírovi, Pitrovi či Koženému a jim podobným, ale však vy víte, koho také myslím a kdo má dnes statisíkové platy skoro za nic, o čemž jsme se přesvědčili nedávno při nedůstojné volbě hlavy státu...

Z místopisných názvů se můžeme zmínit o místech s názvem Pavlíkov, v okrese Rakovník a Pavlíkov v okrese Tachov. Známá je zejména na Rakovnicku i Pavlíkovská pahorkatina. Z příbuzných příjmení k příjmení Pavlík můžeme jmenovat, Paulík Jaroslav (1895-1945 + v koncentračním táboře) český prozaik a překladatel z francouzštiny, dále Pavelek, Pavelka, Pavka, Pavko, Pavlíkovič, Pavljuk, Poulík, Poulek i Poulíček (Pavel, sportovní komentátor TV Nova).

O příjmení Pavlík lze říci mnohé z toho, co bylo řečeno o příjmení Havlíček. Příjmení Pavlík tedy patří do té kategorie, která byla odvozena od jmen křestních. Jde tedy o zdrobnělinu od křestního jména Pavel, které do Čech proniklo současně s křesťanstvím. Původní význam latinského slova paulu znamená v překladu malý, nepatrný, skromný. Tyto významy v tomto případě však patrně nebyly používány vzhledem k osobnosti příslušného člověka podle jeho vzhledu či vlastností, ale jména jistě dostávali po světcích, jenž je měl chránit. Sv. Pavel byl oblíbeným světcem, i když osoba apoštola Pavla (původně Saul, česky Šavel) nebyla z počátku nakloněna křesťanství. Zprvopočátku byl tvrdým pronásledovatelem prvních křesťanů. Až teprve při cestě do Damašku jej „obklopilo světlo z nebes...“ a slyšel hlas: „Sauli, Sauli, proč se mi

protivíš?"; a tento okamžik zapůsobil na Saula tak, že se z něho stal Pavel, nejhrošlivější stoupenec křesťanství. Sv. Pavel přistoupil na křesťanství sice až po Ježíšově smrti ale byl nejplodnějším autorem druhé části Bible nazvané Nový zákon. Napsal celkem 14 nabádavých listů – epištol, což tvoří asi 40% všech textů celé Bible. Nakonec byl pro svou víru, jak už to v tehdejších dobách bývalo běžné, odsouzen a sťat. Stalo se to ve stejný den s apoštolem Petrem, a proto mají společný svátek 29. června. Byl tedy ušetřen pomalého umírání na kříži, což byla obvyklá smrt pro křesťany, protože ač Žid byl římským občanem. Kromě apoštola Pavla lze nalézt v katolické církvi ještě několik nositelů jména Pavel včetně několika papežů, z nichž všichni známe ještě do nedávna žijícího prvního slovanského papeže polského původu Jana Pavla II. Pokud se týká jména Pavel jako křestního, v osmdesátých letech bylo křestní jméno Pavel na 6. místě v oblíbenosti.

A připomeňme si ještě jedno příjmení, od kterého asi příjmení Pavlík vzniklo. Je to příjmení Pavel, k němuž každý sečtělý čtenář hned připojí ono křestní jméno Ota a zajisté si vzpomene na jeho knihy zpočátku ze sportovního prostředí („Dukla mezi mrakodrapy“) a později na jeho autobiografické knihy typu „Smrt krásných srnců“ a mnohé jiné. A ještě jedno jméno Pavel stojí za zmínku: je to jméno inženýra Pavla Pavla, který dokázal, že ne mimozemšťané, nebo bohové, ale lidé dokázali přimět kolosy Velikonočního ostrova „k pochodu“.

Příjmení **ŠMÍD** je 69 nejčastějším příjmením v Čechách, na Moravě i ve Slezsku a nebylo neznámým ani na Slovensku. Od písmene „Š“ je pak pátým nejčastějším příjmením. V České republice bychom napočítali více než 11.000 Šmídů a Šmídových.

Ze známějších lidí, kteří nesou toto jméno, bychom mohli jmenovat Karla Šmída (1914-1985), malíře, karikaturistu; dále Tomáše Šmída, čs. tenistu, člena družstva, které získalo slavný Davisův pohár. Mohli bychom sem zařadit i Bohumila Šmídu, filmového herce a dramaturga.

Ti starší si jistě ještě vzpomenou na komunistického představitele slovenské národnosti Karola Šmidkeho, který také doplatil na čistky v padesátých letech. Můžeme sem zařadit i Jana Schmidta, českého filmového režiséra.

Je možné, že od příjmení Šmíd vzniklo v některých případech i příjmení Šmejd, pro bezcharakterního člověka nevalné pověsti a následně pak i slovo šmejd, které znamená brak, bezcenné zboží. Je však také možné, že vzniklo i jinak (viz níže). Je jasné, že všechny odvozeniny vznikly od příjmení Schmidt, ať již to je Schmied, Šmída, Smid, Smit, Šmejdíř, Šmejdík, Šmejdílik, Šmejdíř, Šmída, Šmídák, Šmídek, Šmidtke, Šmied, Šmídl, Šmidlík, Šmídmajer, Šmicích, Šmiták, Šmítek, Šmíd, Šmýdák a mnoho jiných.

Než uvedeme, jak asi příjmení vzniklo, je třeba poukázat na fakt, že příjmení Šmíd je patrně nejčastějším příjmením na světě, o čemž svědčí v Německu Schmidt, v anglicky mluvících zemích Smith, v Rusku Kuzněck, ve Francii Forgeron a u nás Šmíd. Ano čtete dobře, protože všechny tyto výrazy v překladu jsou Kovář. Příjmení Šmíd = Kovář byla odvozena podle stavu a zaměstnání. Tato podoba příjmení vznikla počestněním německého výrazu der schmied (v angličtině the smith) tedy kovář. V češtině je ještě varianta Šmejd, která má ovšem podle výkladového slovníku z r. 1994 jediný význam jako brak. Avšak ve výkladech vzniku příjmení nelze tento fakt brát v úvahu neboť lidé před nějakými 200 – 300 léty, kdy se ustavovala většina příjmení, jistě toto jméno ve většině případů nebrali jako urážku, možná jen jako konstatování faktu vlastnosti dotyčného. Ale ten pejorativní hanlivý výraz šmejd vznikl až v minulém století, kdy se také začal masově využívat. Slovo šmejd v dobách dávno minulých neznamenovalo nic špatného, ale označovalo se jím všechno od železa, mosazi. Později se tento pojem rozšiřuje o různé tkaničky, šňůrky, dokonce i o mýdlo, papír, svíčky a jiné drobnosti. Původně tedy Šmejdem mohl být nazván i kovář, který tyto drobnosti prodával. Později tyto drobnosti prodávali podomní obchodníci, pro které se vžilo označení šmejdíři. Odtud pochází a je odvozeno i slůvko šmejdit, což znamená pobíhat třeba se smetákem, ale i třeba ve smyslu slídit, vyzvídat. Jak je vidět od příjmení Šmíd se pomalu můžeme dostat až k vyzvědačům a pak že nesouvisí všechno se vším.

Sedmdesátým nejčastějším příjmením v našich zemích je příjmení **LIŠKA**. Je nejčastějším příjmením od písmene „L“ a v České republice je něco málo přes 11.000 nositelů tohoto jména.

Příjmení Liška patří do několika různých kategorií a to podle původu, podle bydliště, podle dějů. Jméno Liška může být odvozeno od rezavý, chytrý, mazaný, ale asi především podle vlastností tělesných a duševních. Prezentuje se tedy v tomto případě přenášení vlastností z živočišné říše na člověka.

Z názvu zvířat přenesených do našich příjmení je, po Jelínkovi a Vlčkovi, Liška na třetím místě. A jaké vlastnosti mohly být přenášeny? Mohly to být malé zašpičatělé uši, snad i podobný tvar obličeje s dominantním ostrým nosem. Hlavně však barva srsti lišek byla asi příčinou do transformace příjmení, o čemž svědčí do dnešního dne užívané „je rezavý jak liška“. Pokud jde o duševní vlastnosti, pak je to stejné u lišky i pana Lišky, tedy že oba jsou chytrí, mazaní a samozřejmě i bystrí. Ale jistě i mnoho našich předků dostalo jméno podle svého bydliště, tedy podle nějakého toho místa s liškou v názvu a přestěhovali se jinam. Jiní třeba bydleli pod Liščí horou, u Liščího potoka či stranou od lidí viz rčení „tam lišky dávají dobrou noc“. Ve městech pak mohli bydlet v domě U lišky a ani pojmenování po houbaři, který místo hřibů sbíral lišky, nemusí být výjimkou. Z podobných a odvozených jmen od příjmení Liška můžeme jmenovat Lis, Lisa, Lisica, Lišák, Liščák, Liška, Liškař a jiné.

Vedle výše jmenovaných rčení stojí za zmínku ještě další jako: „liška podšitá“ a z dnes již neužívaných „liščí ocas prodával“, což znamenalo, že někomu pochleboval, nebo „liščím ocasem ebonitovou tyč třel“, tedy vyráběl elektřinu, nebo to „kafe má lišku“, tedy je nakyslé, nedobré, zkažené. Z místopisu můžeme jmenovat Lišku v okrese Klatovy, nebo Liškov v okrese Plzeň jih. Z kopců a hor bychom v mapách našli třikrát Lišák, několikrát Liščí hora, Liščí kopec, Liščí vrch, Liščin a pokud jde o vodu, pak známe Liščí potok a 25 ha Liščí rybník.

Z významných lidí můžeme jmenovat ze Slezska pocházejícího malíře Aloise Lišku (1650-1712), který měl vliv na pozdější známější malíře Brandla a Rainera. Druhým malířem je Emanuel Krescenc Liška (1852-1903), který maloval své obrazy s náboženskou tematikou. Z hudebníků můžeme jmenovat Zděnka Lišku (1922-1983), skladatele scénické hudby k velkému množství filmů. Známe i důstojníka legie v Rusku a velitele bojových útvarů v Anglii a Francii za 2. světové války generála Aloise Lišku. Bohumír Liška je pak český dirigent operní hudby. A známá je i Lišková Věra, malířka a sklářská výtvarnice. Tolik tedy málo o příjmení Liška.

71. příjmení, opět s odkazem na zvířecí říši, je **BERAN**, jenž je rovněž šestým nejčastějším příjmením od písmene „B“. V České republice je téměř 11.000 lidí tohoto příjmení.

Jedním z nejznámějších osob, které nesly toto příjmení, byl pražský arcibiskup, v době socialistické éry pronásledovaný, Josef Beran (1888-1969). Ve Vatikánu, kam odešel v r. 1963, prosazoval rehabilitaci Jana Husa.

Starší si jistě vzpomenou i na Rudolfa Berana (1887-1954), za první republiky agrárního politika, zastávce dohody s nacistickým Německem. Mezi zasvěcenými je znám i Miroslav Beránek, který v soutěži kluzáků s přívěsným motorem se stal i mistrem Evropy. Známý pak je i bývalý trenér fotbalové Slávie Beránek.

Jedno ze souhvězdí zvěrokruhu je Aries – Beran – viditelné na podzimní a zimní obloze. I v příslovích a pořekadlech slyšíme slůvko beran jako např. „jít jako ovce za beranem“, tj. bez uvažování, naprosto poslušně, slepě. Jiné: „Z vlka nebude beran, ani ze psa slanina,“ což znamená nemožnost něco změnit. „Vzít někoho na berana“, což znamená vzít někoho na záda. A všichni jistě známe jednu z prvních zábav batolat: ono „berany, berany duc“. Z místopisných názvů bychom našli mnoho odvozenin jako Beranec u Rychnova nad Kněžnou, nebo u Karlových Varů Beranov. Známá je na Tábořsku i Beranova Lhota, Malý a Velký Beranov u Jihlavy. Na Karlovarsku známe i Beranovskou výšinu. Část jihlavského masivu a hlavní evropské rozvodí je v Beranovském práhu. A abychom nevynechali vodu, pak u Českých Budějovic je 11 ha rybník Beranov. Z odvozenin pak stojí za zmínku příjmení Baran, Baraňák, Baranec, Berán, Beránek (je 92 nejčastějším příjmením v republice), Beranič, Beranský, Beranovský.

Příjmení Beran nelze zařadit pouze do jedné kategorie. Jako obecný pojem „beran“ má řadu různých významů. A to od klády, která ve středověku rozrážela dveře a brány, přes mechanismy na boření hradeb až po těžké závaží, jímž se zarážejí piloty třeba do dna řeky. Berany se říkalo i saním se zahnutými rohy a také říditka jízdních kol měla název berany. A to všechno se odvíjí od domácího zvířete, tedy od berana.

Jen pro zajímavost: skopec – to je vykleštěný beran. Ještě dnes ale používáme výraz beranice a to proto, že při její výrobě byla kdysi používána kůže z berana. A jak tedy vzniklo příjmení Beran? Těch možností by bylo možno vystopovat několik... Tak to mohl být neústupný, tvrdohlavý, paličatý člověk. Nebo se mohl předvádět, třeba v „povzneseném stavu“, jak má tvrdou hlavu. Mohl patřit i k evangelíkům, kterým katolíci nadávali „do beranů“. Mohl také bydlet v domě s domovním znamením berana, které ve své době bylo časté. A samozřejmě mohl být i chovatelem ovcí, či ho provázel věrný pes jako beran.

Tak to je o příjmení Beran všechno, a příště se můžete těšit na povídání o příjmení Kašpar. (Pokračování)

PERLY A PERLIČKY – sokolské i nesokolské

V neděli osmnáctého května proběhla v Sydney v našem sokolském Národním domě za nebyvalé účasti **valná hromada**. Nedošlo k žádným podstatným změnám, složení hlavních členů výboru je prakticky nezměněno. Bratr Jan Jelínek setrvává ve svém starostenském působišti, místostarostkou je opět obětavá sestra Edita Berntsenová, pokladníkem byl zvolen dlouhými již léty rozpočítaný bratr Petr Čermák. Změnila se osoba jednatele, nezměnilo se knihovnictví našeho již takměř stoletého bratra Raye Černého. Náčelnicí zůstává sestra Čermáková a náčelníkem bratr Farský. K jistým, leč nepodstatným změnám došlo pouze ve složení ostatních členů sokolského výboru. Za župního starostu byl zvolen dosud léty nezdolaný bratr Jiří Jelínek. Během volby starosty došlo k bezprecedentnímu, na našich valných hromadách naprosto bez obdoby a naprosto nikdy dosud nevidanému výstupu, a to během volby starosty. Kromě bratra Jana Jelínka byl totiž navržen na onu funkci i jiný kandidát, a tento kandidát, podporovaný skupinou mladých a nově nedávno přijatých členů, pak nebyl zvolen. Okamžitě po oznámení výsledku volby starosty asi kolem deseti jeho mladistvých a nově přijatých voličů ostentativně ze svých míst povstalo a hromadně opustilo – k údivu ostatních přítomných – schůzi. Tím skončila jakási nepovedená „palácová revoluce“. Svět se ovšem točí dál, i náš sokolský svět v naší dosud nerozviklané sydneyjské jednotě, a se starostou bratrem Janem Jelínkem...

Dobrou chuť. Konečně opět tu dobrou chuť! A chuťově to, myslím, vyšlo na výbornou plus. Stala se totiž věc již téměř neuvěřitelná. Současně s konáním letošní valné hromady došlo totiž ku **znovuotevření sokolské restaurace**. Otevřena byla úderem hodiny dvanácté onoho památného dne, a v renovované kuchyni se roztočilo kuchařské umění sestry Bilikové s rodinnými pomocníky. Hudba nehrála, leč srdce nám v rytmu poskakovala. Všechno zatím jen bez jídelníčků na stolech, jen na předběžnou objednávku. Od svého, dosud ještě ubrusem nepokrytého hodovního stolu jsem nemohl nezpozorovat, že spolustolovníci si pochutnávali na vepřo-knedlozeli, na gulášcích, a já na hispánském ptáčku s knedlíkem a bohatě navršenou omáčkou. Byly i umně zkonstruované moučníky několika druhů – sestra Biliková je odborně v republice vyškolenou kuchařkou znalou veškerých triků stolování. Ve tvářích všech hostů bylo lze vystopovat nepochybný projev chuťového uspokojení. A bylo nás, těch prvních jedlíků v tomto nově otevřeném podniku, pěkně velká kupa. Těšili jsme se dlouho a dlouho, konečně jsme se dotěšili, a těšíme se na další a další chody, na další hody. A hody bilikovské. Nuže tedy, milí přátelé, nuže tedy dvacetkrát hurá! Jen tak dál, kmene Biliků, jen vydržet. Nepochybujeme, že časem budou i ty jídelníčky na stolech, ba i ubrusy, ubrousky a příbory, zajisté budou i služby číšnic v rozkošných zástěrkách a s úsměvy na rtech i v srdci. Jen vydržet, jen udržet stolní klientelu, jen získat i novou – ba třeba i nečeskoslovenskou, z okolí blízkého i neblízkého... Setra Biliková na to má, to nám dokázala, to jsme viděli, vychutnali a jen tak dál, jen tak dál!

V březnu uplynulo dvacet let od úmrtí prominentního československého exulanta z Melbourne **Františka Váni**. Prakticky hned po příplutí do Austrálie založil s několika přáteli český časopis Hlas Domova – a jedním z těchto jeho spolupracovníků byl

i Karel Wendt, jako hlavní redaktor. **Melbournský Hlas Domova** tehdy zápasil s nevlídnými podmínkami ukládanými australskými ustanoveními o cizojazyčných novinách – bylo například nutno, aby nejméně jedna čtvrtina textu byla vytištěna v angličtině. Byly to doby ještě na hony vzdálené jakémukoli náznaku „multikulturnosti“. František Váňa se musel potýkat i s problémy finančními. Naši lidé ještě v té době nebyli vždy finančně schopni pravidelně uhrazovat předplatné. Nicméně, Váňa všechny překážky dovedl překonat, a Hlas Domova se stál jakýmsi majákem českého, československého exilu po celé Austrálii. Jedním z jeho stálých přispěvatelů býval i legendární Mojmir Zachar ze svého exotického stanoviště mezi „lidojedy“ na Nově Guineji, jinak usedlý v Sydney... V téže době začínal vycházet v Sydney i Bejčkův Pacifik, leč ten se zdaleka nevyšvihnul na skvělou úroveň Váňova Hlasu Domova. Věnujme tedy letos našemu statečnému a věci oddanému vydavateli upřímnou vzpomínku.

Počátkem dubna poctil svoji návštěvou náš sokolský Národní dům v Sydney **slovenský velvyslanec** pan **Igor Bartho** se svou půvabnou chotí. Naši vzácní hosté si prohlédli v doprovodu bratra starosty Jana Jelínka, bratra Petra Čermáka a sestry Čermákové zařízení sokolovny včetně rozsáhlé knihovny. Při obědě a po obědě – obětavě a chutně připraveném bratrem Jelínkem – potom několik hodin poseděli hosté v živém rozhovoru ve slovenštině i v češtině s několika členy naší jednoty, též za účasti sestry Berntsenové a bratra Šindlera. Slovenský velvyslanec svoji návštěvou u nás tak předešel svého českého kolegu z Canberry. Doufejme, že tato dubnová návštěva sympatických manželů Barthových u nás nebude jejich návštěvou poslední v tomto roce.

Neděle třináctého dubna by mohla být vepsána do kroniky naší sydneyjské jednoty zlatým perem a zlatým písmem. Ne jenom pozlaceným – opravdu jen tím zlatým! Od rána zvučela tělocvična opět jednou dětským halasem – a dalo se těch capartů všech věků napočítat **nejméně na čtyřicet**, ne-li na padesát! Pořadatelé v čele s novopečenou babičkou sestrou Berntsenovou prý očekávali k oznamovanému **malování kraslic** – při dobré pohodě – tak asi na patnáct kresliček a kresličů v doprovodu rodičů, a ejhle! Ono se jich dostavilo nečekané hejno. Tělocvična se opravdu hemžila, malovalo se i kreslilo, v permanenci byla ovšem i kuchyňská zásobárna chlebičků, párků i sladkých pokroutek – a působil v ní vehementně jednu chvíli i sám bratr Berntsen, kuchyňské faktótum, manžel, otec i děd v jedné osobě. Kromě sestry Berntsenové a jejího obětavého chotě se o hladký průběh celého pořadu zasloužila i celá řada dalších obětavců. Nemohl mezi nimi chybět vsudypřítomný a všeumný bratr starosta Jan Jelínek, energická sestra Marunka Daňková, okřídlená sestra všeorganizátorka Eva Čermáková poletující sem i tam, a všetočiš alkoholu její manžel, vždy poklidný a vyrovnaný bratr pokladník Petr Čermák, jako hlavní výčepní element celého podniku. Nade vším oním popraskem jakoby se byl lehýnce vznášel duch renomovaného dohlížitele programů a zkušeného vychovatele bratra Pavla Kohouta, žel bez doprovodu věrné chotě Jany, ba i bez účasti svých vlastních vnoučat. Pohoda, zde, tam, onde, prostě všude všudíče jen a jen ta pohodička a smích... Dětská vřava se musela rozléhat široko daleko, leč nikomu jistě nevadila. Mezi drobotinou si během několikahodinového řádění musela přijít na své i ta nejstydlivější ratolístka. To věrte! Pandemonium trvalo až do raného odpoledne, kdy se počala rozvíjet výborová schůze, a o druhé zvonil zvoneček svolávající diváky do promítací místnosti kina Ponrepa. Nu prostě – ta dubnová neděle se vyvedla na několik výborných! Blahopřejme pořadatelům, organizátorům této těžko organizovatelné akce iniciované nápaditou sestrou Berntsenovou i rodičům všech malých účastníků.

V březnu jsme v kinu bratra Čermáka shlédli českou **detektivní komedii „Rozpuštěný vypuštěný“** – film to ještě z dob předsametových. Kromě Jiřiny Bohdalové se v něm představuje celá řada herců, a režisér Ladislav Smoljak stvořil velmi zábavný snímek. – Dubnové promítání kina Ponrepa nás obveselilo zcela neškodnou českou fraškou **„Naše bláznivá rodina“**, kde mladičká dcerka Jana ve svém deníčku vtipně komentuje události ve své pražské rodině. Film je pozoruhodný také hlavně tím, že

byl natočen na Barrandově v roce 1968, a nesetkáváme se v něm snad právě proto se soudruhy a soudružkami – jako kdyby komunistů a jejich nohsledů vůbec ani v zákulisí nebylo. Vážme si obětavosti bratra Čermáka a jeho Ponrepa!

Není věru mnoho těch národů, které dovedou dokázat oslavovat svoje těžké vojenské porážky. Francouzi oslavují jen a jen vítězství, taktéž Britové, Američané a jiní a jiní. My Češi jakbysmet. Nad Bílou Horou spíše teskně lkáme. Ne tak Australané a Novozélandané. Ti z katastrofální vojenské porážky dovedli po uplynutí téměř sta let vytvořit národní pomník – jako jeden ze základů své družnosti a státnosti. Mladí australští chlápci se v roce 1914 hlásili dobrovolně k bojům na druhé straně světa, aniž si byli zprvu plně vědomi, do čeho se pouštějí. Vedla je k tomu spíše rozpustilost a touha po dobrodružství. Netušili, že hned po prvním vylození v Evropě projdou strašnou krvavou lázní. Oslavování několikaměsíčního zoufalého boje u Gallipoli je však nyní rok od roku monumentálnější a slavnostnější. Pamatuju se, že ještě počátkem padesátých let minulého století se to slavovalo hlavně nezřízeným chlastem už od samého rána do poledne, a odpoledne se všude po ulicích potom hrávalo jindy policií netrpěné “two-up”, při čemž pitky pokračovaly skoro až do dalšího bílého rána. Pochody se samozřejmě konaly, ale nebyly to zdaleka dlouhatánské průvody s muzikou a s veškerou parádou kolem špalírů jásajících davů, které jsou na pořadu dnes... Nyní je tomu zcela jinak. **ANZAC Day se stal velkolepou oslavou chrabré válečné minulosti, přítomnosti i budoucnosti**, s obzvláštním důrazem na bratrství a kamarádství s Novým Zélandem. A N Z A C Day – Australian New Zealand Army Corps Day – je posvátným a uctívaným národním symbolem australsko novozélandské pospolitosti. Každoročně též vzrůstá počet mladistvých oslavovatelů. Ulice v Sydney i jinde, jimiž se vine několikahodinový průvod, jsou lemovány jásajícími davy. Oslavy zajisté vyvrcholí příštím rokem, kdy se bude oslavovat sté výročí prohraného vojenského vylození na turecké pevnině v dubnu roku 1915! Nejenže Australané a Novozélandané dovedou oslavovat svoji vlastní vojenskou porážku – dovedou k oslavě přímo na někdejší bojšti nad Gallipoli přidružit i vítěznou mocnost, takže Turci se teď slavnostně zúčastňují konání veškeré parády! Každoročně se dnes pořádá okázalá tryzna přímo nad gallipolskou zátokou, jíž se zúčastňují též zástupci turecké armády, a letošní smuteční oslava nebyla výjimkou... Australané ovšem rovněž bojovali i na jiných frontách první světové války, například v Palestině, ale hlavně se proslavili v těžkých bojích v severní Francii, kde zanechali tisíce mrtvých. Kromě smuteční oslavy na Gallipoli se konají další vzpomínkové akty tedy také třeba poblíže Villers Brétonneux, u severofrancouzského městečka, které australští vojáci proti obrovské přesile Němců v roce 1918 za velkých ztrát dobili a udrželi až do skončení války. Nicméně hlavní smuteční vzpomínka vždy nyní probíhá na Gallipoli, kde došlo k naprosté porážce, a ku které jsou velkoryse zváni zástupci právě i vítězné turecké armády. Všechna čest australské i novozélandské velkomyslnosti. Klobouk dolů! Evropané tak dostali prostě flek, nic naplat...

V dubnu hostila po dva týdny Austrálie, někdejší trestanecká kolonie a dnes stále vzkvétající britské dominium, **královna vnuka Williama, jeho choť a maličkého prince Jiřího**. Zhostila se svého pozvání na převýbornou – a zasloužila se o to právě Sydney, kde královští návštěvníci rozbili svůj hlavní stan. Sydney přímo hýřila radostí, pohostinstvím a dobrou vůlí. Elegantní mladí manželé byli uvítáni v budově Opery, na hospodářské výstavě kde shlédli i stříhání ovcí svalnatými experty, a pobyt v sídle ministerského předsedy v Kirribilli nemohl nezapůsobit na královské čivy svojí přirozenou krásou s úchvatnou vyhlídkou na přístav i město samo spojené z jihu na sever gigantickým mostem. Denní zájezd do Modrých hor na návštěvu nedávno požárem buše vypálených stavení a jejich postižených obyvatel uvedl návštěvníky do překrásného okolí Sydney, a nesměla později chybět ani prohlídka australské fauny v zoologické zahradě Taronga. Té se zúčastnil i maličký Jiříček, jinak chovaný v bavlnce a v tichém ústraní veškeré publicity v základně na Kirribilli. Kam se královští návštěvníci vrtli, tam se potkali s dobrou vůlí a s nijak nepředstíraným shromážděných davů. Podobně tomu bylo během jednodenních návštěv v Brisbane a v Adelaide. Australané prostě nikde nešetřili obdivem a rozzářenými úsměvy... Ještě před ranním rozbřeskem byli oba manželé nečekaně přítomni počátku oslavy

ANZAC Day v Canbeře. Jistě se nemýlím, když jsem vystopoval na jejich tvářích nelíčenou účast a skutečné pohnutí – jeden z blízkých předků mladé vévodkyně v první světové válce zahynul. Oba manželé se potom v Canbeře zúčastnili jako diváci i přehlídky – částečně vojenské, částečně civilní – a vyslechli i projev ministerského předsedy Abbotta včetně jeho vyjádření, že sice už Britanii nepokládáme za rodnou matku, že však nicméně patříme „do rodiny“. Nu, nemůže být pochyb, že Austrálie zapůsobila na oba královské hosty hlubokým dojmem, zejména na mladou vévodkyni, protože to byla její první návštěva v této zemi... A kromě všeho – na rozdíl od promoklého Nového Zélandu – počasí každodenně přálo vítanými paprsky. Malý Jiříček to ovšem jednou všechno pochopí, až my zde už dávno nebudeme...

Konečně! Konečně je to tady! Po neustálém odkládání rozhodnutí a po mnoholetém otálení se australská vláda přece jenom rozhoupala a rozhodla, že bude zbudováno v Sydney **druhé letiště v oblasti Badgery's Creek** v západní Sydney. Nepochyboval bych, že se tak stalo i zásluhou našeho ministerského předsedy bydlištěm v Sydney – ale ať to bylo, jak to bylo, je to konečně tady a západní část Sydney postihlo blažené očekávání věcí příštích. Pro mnoho obyvatel to možná bude spíše i neblahé očekávání lomozu letadel. Pro většinu místních však to bezesporu znamená okamžitý vzrůst hodnoty majetku – a mezi těmi budou i majitelé pozemku Českého Country Clubu, nalézajícího se v oné oblasti... Očekává se, že dojde k okamžitému zahájení budování příjezdových silnic, a železniční trať má být prodloužena až k samému novému letišti. Práce bude prostě po několik let až nadhlavu, a to samo je již dnes předmětem radostného očekávání tisíců nezaměstnaných. Nemůže být vůbec sporu o tom, že druhé letiště se už před mnoha lety stalo nezbytným požadavkem sydneyjského velkoměsta, a že dosavadní letiště v Maskotu již dlouho nevyhovovalo potřebám mnohomilionové metropole New South Walesu. Vládě se bezpochyby dostane mnoho chvály, kterou si svým moudrým rozhodnutím vysloužila. Nuže, jen teď vyhrnout rukávy a chutě vzhůru do práce! Jako dodatek k této nesokolské perličce bych uvedl perličku čistě zoologickou. „Badger“ znamená ovšem česky „jezevec“ - tedy savec v Austrálii se nevyskytující. Proč se ten potok tam jmenuje „Jezevčí potok“ je zatím jen záhadou.

Koncem dubna prožil konzervativní Vatikán něco naprosto neobvyklého – za přítomnosti dvou dosud žijících papežů, tedy úřadujícího papeže Františka a zároveň i jeho nedávno odstoupivšího předchůdce Benedikta XVI, došlo totiž k prohlášení dvou zemřelých papežů za světce. Prvním z nich byl papež Jan XXIII, a druhým jeden z jeho bezprostředních následníků, papež Jan Pavel II. Pro nás Čechy, katolíky i nekatolíky, byl papež **Jan Pavel II osobností zcela výjimečnou**. Především už proto, že jako Polák byl vůbec prvním slovanským papežem v dějinách katolické církve. Hlavně snad ale proto, že to byl právě on, kdo spolu s rázným americkým prezidentem Reaganem, s „železnou“ britskou ministerskou předsedkyní Thatcherovou, a s neohroženým polským odborářem Wałęsou, vyhodili konečně po dekádách utrpení mnoha národů ze sedla kremelské zabijáky, zbořili neblahou železnou oponu a osvobodili mnoho národů z jařma marxleninizmu, včetně Čechů. Odhaduje se, že onomu aktu beatifikace bylo ve Vatikánu přítomno snad na milion účastníků.

Lovec perel Bojar

NĚKOLIK ČRTŮ Z MLÁDÍ DOMA (3)

Sokolíčkem

Bořek Šindler

A co ta lyže? Nebyl to ode mne tenkrát jó takovej zatracenej a nevymáchanej naschvál? To se stalo před boudou u Koerberů, na Benecku v Krkonoších. Byli jsme tam v zimě s tetou Bělou a s malou Bělinkou, a já dostal nějak takhle jednou odpoledne roupy. Buhví co to tenkrát do mě vjelo. Stály tam venku něčí lyže opřené o vnější stěnu domu, vlastně několik lyží tam stálo hezky vedle sebe. Všude plno sněhu, a byl tam takový příkrý kopec rovnou dolů do zasněženého lesa, stačilo jen tu lyži pustit a pak prostě koukat, co se stane. Stát a jen se koukat! Jednu z těch o stěnu opřených lyží jsem opravdu najednou popadnul a pustil ji prostě dolů s toho svahu rovnou směrem mezi ty vysoké smrky. Lyže po hladkém snížku jela a jela – a potom

bum bác do prvního smrku, který jí stál v cestě. Dál už nejela. Nemohla jet. Bylo po lyži, přerazila se – a netrvalo dlouho a maminka pak skoro přerazila mě. K tomu neměla ona nikdy moc daleko. Vyběhla z chalupy, zblejskla přeraženou lyži a nastal mazec. Na to si maminka opravdu potrpěla, a cítivám to její pohotové potrestání jakoby dodnes. Nikdo nikdy nezkoumal, proč jsem vlastně tu lyži pustil s kopce do lesa, a nevěděl jsem to ani já. Byl to prostě jen hec, nebylo mi ještě ani pět, ale dostal jsem za to na pamětnou. Dodnes mi paměť na tu přeraženou lyži a na ten sekec neselhala. Bělinka se jen culila... Že jsme byli na Benecku u německé rodiny, u Koerberů, to nebyla za první republiky žádná zvláštnost. Němci sem a Němci tam, paní Koerberová výborně vyvářela, a její malý Rudy byl kluk k pohledání. Dokonce i doma v Dejvicích v Terronské jsem míval německou kamarádku, Helgušku Geisslerovou. Nebýt Ukrajinky Sáněčky, byla Helguška mojí první láskou. Hrávali jsme si spolu u nás „na dvoře“ na písečku za klepadlem koberců – Geisslerovi bydlívali u nás v domě v prvním patře. Helguška mívala plavé vlásky jako já – a copak se s ní asi stalo za války, a co asi po válce? A co s Rudy Koerberem? Že ho oblíkli do uniformy, o tom nepochybuju. Možná, že se dostal i do SS. I Helgušku si dovedu představit jako plavovlásku v Bundu Deutscher Mädel. Proč si na to jen asi vzpomínám hned s tou přeraženou lyží? Nu, něco se člověku z hlavy prostě nevytratí nikdy, a semele se mu to tam... Přeražená lyže – vysídlená láska...

Kolovadla? Ani ta sokolská kolovadla se mi doposud z hlavy nevykouřila... To bylo tak. Maminka ještě jako svobodná dívka pilně se sestrou Bělou cvičily v Sokole, a maminka bývala v Pražském Sokole, přímo tam v pražském sokolském centru, cvičitelkou ruského a ukrajinského sokolského oddílu. Na tom si pak po celý život zakládala, a na to byla vždycky hrozně pyšná. Táhlo ji to tam z Dejvic i po letech a tak se stalo, že moje první sokolské cvičení se odehrálo právě v Pražském Sokole dole v Praze, a to mně nemohlo být víc než tak nějak necelé čtyři roky. Pamatuju se ale z té své rané sokolské slávy jen na dvě věci – na ta kolovadla, a kolovadla jsem pak už nikdy nikde neviděl, ani na nich necvičil, a pak jak jsme tam s velikánským gustem malých capartů hrávali: „Chodí pešek okolo, nekoukej se na něho, kdo se na něj koukne, toho pešek bouchne.“ To se hrávalo v dětských oddílech Sokola tehdy všude, a já prožíval tu hru s radostí později jak v sokolovně vyšehradské, tak v sokolovně v Dejvicích. Celá naše pražská rodina s naprostou samozřejmostí vždycky sokolovala, kromě babičky Kubátové. Maminka i teta Běla, i Bělinčin tatínek strýc Štulc, děda Kubát – ten býval z nás nejpilnější a cvičil vždycky jen mezi „muži“, nikdy mezi „staršími pány“, už i jako sedmdesátník – a můj otec cvičil v jednotě dejvické a býval tam po léta členem výboru... To všechno jsem ale ještě nevěděl, když jsem zahajoval svou sokolskou dráhu v Pražském Sokole na kolovadlech jako sotva čtyřletý usmrkánek. To jsem měl tenkrát ohromnou radost z červené košilky, režných kalhotek, ze sokolské čepičky a ze cviček – cvičky, to bylo vůbec to hlavní, to vůbec nejhlavnější z celého sokolského úboru. A „do sokola“ jsem se od toho nejtělejšího dětství vždycky těšil, a chodívalo se cvičit dvakrát týdně... Kdo by byl tehdy v té době koncem počátku třicátých let vůbec tušil, že se stanu jednou členem jednoty sydneyjské v župě australské? Kdo by to byl potom později i koncem těch poklidných třicátých let vůbec tušil? A přece...

Celé dětství jsem trávil v Dejvicích, narodil jsem se ale na Vyšehradě, a tam jsem prý prožil několik prvních dnů života, jen těch několik prvních. Narodil jsem se „doma“, v bytě babičky a dědečka, matčiných rodičů. Tak to tenkrát ještě někdy i ve městě chodívalo, porodnice ještě nebývaly tou dobou ve flóru. Přišel jsem tedy na svět v historickém domě, ve starodávném a dnes již jediném bloku zachovaných historických domů ještě ze starého Podskalí, nyní v ochraně pražských památek... A na Vyšehrad jsem už jako dítě vždycky chodíval s ohromnou radostí. Však babička, Amálie Kubátová, věděla jak a čím mě a později i sestřenku Bělunku navnadit. V sobotu odpoledne nás „na Vyšehradě“ už očekávala bábovka posázená mandlemi – a nezbytná culifinda. Tak nazývala babička svou vyšehradskou kávu. Nebylo to kafe, nebylo to kavčo – byla to prostě culifinda, babiččina culifinda. A jaká culifinda! Lahodná a sladoulinká culifinda. Kávu si mlela babička v sedě na klíně na takovém starožitném kafemlejnku, přidávala k zrnkům opravdové kávy pražené žito a cikorku. Babičku jsem jako děčko miloval už kvůli té bábovce a té její culifindě. Nu a což potom v neděli v poledne ta pečená husa! Pečená v babiččině starodávně troubě v starodávných kamnech na dříví a uhlí – s křehounkou kůrčičkou. Nu, babička byla babička, naše babička, moje babička. Děda mi byl kamarádem, babička jen babič-

kou, babi. Babi, s dlouhým „í“. Kamarádkou mi ona nikdy nebyla, ale jako vyšehradskou babičku jsem ji zbožňoval. Nehonosila se žádným velkým vzděláním, vychodila jen asi šest tříd obecné školy, ale dějiny, české dějiny byly jejím koníčkem. Právě ona to byla, kdo mně od malička co nejobširněji vykládal českou historii – dokonce i zpěvem. Vyšehradská babička byla ohromnou zpěvačkou, znala a zpívala kdeco, a právě i zpěvem mně přibližovala českou minulost: „Na den svatého Rufa, na Poli Moravském, krev česká tekla proudem, až zružověla zem...“ Nebo: „Na hranici města německého.“ A také třeba i: „A vy se ptáte, kdo v těch plamenech? Toť mistr Jan, toť chlouba Čechů všech...“ A také tu výrazně vlasteneckou: „Spi Havlíčku v svém hrobečku, národ zpívá Tvou starou písničku – odpočívej v pokoji, Čech se Němce nebojí...“

Moje nezapomenutelná babička Amálka z Vyšehradu, matka mojí matky, se narodila v pražském Podskalí jako Amálie Hájková v roce 1868. Její otec Hájek, původem z Vysokého Mýta, pracoval v Praze jako mladý truhlář, seznámil se tam s jistou Annou Vyhnalovou z Křečovic od Sedlčan, slovo zřejmě dalo jednoho krásného dne slovo, vzali se a měli spolu jediné dítě, Amálku. Nejen tedy sám český skladatel Josef Suk, leč i prababička pisatele těchto řádků pocházela z Křečovic, a narodila se tam, jako čtrnácté děcko místního rolníka Vyhnala. Čtrnácté dítě nemohlo čekat na žádné velké štěstí doma v rodných Křečovicích, a vydalo se tudíž do dalekého neznáma, do Prahy. Z Křečovic do Prahy – to musel být v první polovině devatenáctého století skok do opravdového neznáma. Anna Vyhnalová ten skok ale přece jen dokázala vykonat, a v Praze se i vdát. Když potom byla Amálka ještě drobným děckem, truhlářský mistr otec Hájek odešel na věčnost, a její matka to pak těžce protloukávala v Podskalí s malou dcerkou Amálkou. Protloukávala se bezpochyby, jak se jen dalo, hlavně ale jako hospodyně zámožného majitele dřevařské firmy pan Rybičky. Malá Amálka prý však byla neduživým dítětem, a jen taktak to nakonec dotáhla ještě jako štíhlounké děvče na švadlenskou učednici. Ta se později stala mladou švadlenkou v jednom velkém pražském krejčovském salonu, a shlédla se ve statném podskalském ostríleném voraři Antonínu Kubátovi – a už byla ruka v rukávě. Amálka Hájková se stala Amálií Kubátovou. Ruka byla v rukávě, a byla i tři děcka. Chlapeček Toníček brzy zemřel, ale dvě dcerky přežily – moje teta Běla a její mladší sestra Anča, moje máti. Dcerky Kubátovy. Rodina nikdy neproslula zámožností – a, jak to dnes z té australské perspektivy nahlížím, jediným, byť obrovským bohatstvím rodiny se stal jen zpěv. Zpívali zřejmě všichni, a zpívali rádi a s gustem, včetně babičky, a mé prababičky Anny Vyhnalové původem z Křečovic. Ta s rodinou Kubátovou žila ve společné domácnosti, a chodívala prý s vnučkami Bělou a Ančou v zimě v létě na dlouhé procházky Prahou, hlavně prý po Malé Straně, a jen a jen s nimi cestou zpívala a zpívala. Naučila je kdejakou českou písničku. Tak se stalo, že pak nejen v naší dejvické domácnosti zazníval od rána do večera český zpěv. České písně jsem slyšel nepřetržitě i na Vyšehradě. Pochytil jsem za léta dětství kdejakou melodii, dosud mně i zde v Austrálii stále svěží – zejména i proto, že i můj otec jako syn z dlouholeté rodinné tradice svojšických vesnických regenschori byl po celý život naruživým zpěvákem. A moje matka bývala jako mladá slečna zanícenou návštěvnicí kdejaké opery v Národním divadle „nahore na bidýlku“, a dovedla si doma na Vyšehradě i potom v Dejvicích prozpěvovat kdejakou operní árii. Zpívalo se u nás doma a zpívalo... Jak babička Amálka z Vyšehradu končila svoje žití? Dodnes to dobře nevím a asi se to už nikdy nedovím. Vím ale, doslechl jsem se, že ji děda Kubát do posledního dechu věrně doma ošetřoval... Když ji v Praze na podzim roku 1948 rodina pohřbívala, byl jsem já už běžencem v Curychu...

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Dodnes kolují mezi vskutku vlasteneckými Čechy dvě zcela protichůdné verze onoho nadmíru účinného zaklínadla, jež odvážný Horymír kdysi v bájně době pošeptal svěmu oři Šemíkovi. Jak je nám všem předobře známo, bujarý Šemík – vyposlechnuv ono čarovné zaklínadlo – vrhnul se směle a bez dalších rozpaků s Horymírem v sedle s vyšehradské skály do vln Vltavy, řeku hbitě přebrodil a zmizel briskně zrakům pronásledovatelů směrem k obci Neumětely. Horymíra kuň Šemík tudíž tím odvážným

skokem zachránil. Co že mu to ale asi ten jeho pán pošeptal? Jedna z oněch dvou verzí tvrdí, že mu Horymír stroze do ucha všeptnul jen něco jako „Hoj Šemíku, ‘de na tebe koňskej řezník!“. Ta druhá, ta poetičtější verze nás ubezpečuje, že Horymírova pobídka zněla takto: „Jen ty si mě, můj koníčku, jen ty si mě pěkně nes; dám ti dělat pó a podkověnký ještě dnes, ještě dnes; dám ti dělat pó a podkověnký ze samýho ze zlata, aby tys mě neshazoval, aby tys mě neshazoval do bláta, do bláta...“ Vášnivější odpůrci této druhé, této poetičtější verze zcela objektivně poukazují na to, že jak Horymírova tak i Šemíkova znalost nové češtiny musela být v té době ještě dost omezená, že čeština byla tenkrát ještě sama dost neotesaná a nebyla by byla dokázala to kouzlo s podkověnkou. – Nu, argumenty poletují, prý již po staletí, sem i tam. Jisto však je, že schopnosti zdobnit jazykově podkovu v Horymírově době asi opravdu čeština nemohla ještě dobře zvládnout, a že ergo kladívko vyhrává ten Šemíkův strach z řezníka. Nu dobře. Ponechme teď Horymíra Horymírem a Šemíka Šemíkem a uvažme – uvažme a přiznejme si, že zdobnit podkovu na podkověnkou je kus opravdové eskamotáže, kus jazykového kumštu. Kumštu – ne umění? A hned jsem si to začal všechno srovnávat, třídit a sumírovat. Sumírovat. Asi trošilinku moc po právníku.

Jak si to tak ale v hlavě sumíruju a sumíruju – zatráslo to se mnou. Najednou to se mnou zaklepalo. Cože - sumírovat? Sumarizovat – to možná. Ale sumírovat? A hned mi do hlavy vskočila celá dlouhá řada otřelých germanizmů ze slovníku našich pradědů, leč germanizmů donedávna v Praze s gustem a beze studu dosud běžně používaných, ba používaných v každodenním hovoru staršími generacemi ještě za mého dětství, tedy ve dvacátých, třicátých letech minulého věku. Takže honem tužku a papír a udělat si k tomu pár poznámek. Fusekle, štrozok, šrajtofle, vikslajvant, fórhont, varýrovat, hapták, hytlák, maršrůta, kraksna, haksna, fošna, šnuptychl, lajntůch, fiškus, pantofel, lajblík, rajzák, hastrman permoník, šoufl, kšírovat, verbovat, buřt, flaška, fašírka, kšilt, šlajsna, štrůdl, šnytlík, šmakovat, špacír, špacírovat, kapírovat, špitál, šlendrián, šnelcůk... Nelekejte se, milí čtenáři – ono by se toho asi mohlo vyvrbit na stovky, ale na ten kousek papírku jsem si zaznamenal, co mně v tu chvíli jen tak přelétlo přes nos. Nepochybují, že čtenáři mého ročníku tomu docela dobře budou rozumět, ti mladší snad něčemu, a ti nejmladší mě pošlou do háje, snad až do hlubokého lesa. Ještě dobře, že to ti nejmladší vůbec ani nečtou, protože už je vyhráno. Už máme vyhráno, čeština má dnes už vyhráno na celé čáře. Jako bych ty české mládence a panny slyšel brouknout, co že má jako bejt, že v tom není fakt nic hustýho. Něco v tom smyslu by procedili. Proč asi? Protože holt to mnou zde uvedené sumírování je dnes skoro už jen pro kočku. Dalo by se to tak dnes již vskutku povědět. Sláva bratři milí, v této dnešní chvíli je to jen pro kočku. Ale ne tutově. Ne tutově! Protože...

Kdyby se dnes najednou v paláci u Nosticů objevil modrý abbé Dobrovský, nebo alespoň duch modrého abbé Dobrovského, bezpochyby by se podívil, kolik set mil ten český jazyk urazil a jak vítězně proplul divokými peřejemi proti proudu za poslední dvě století. Možná, že by si řekl – do pořádku jsem to gramatiku tomu jazyku dal, dokonce i německy a vědecky, do pořádku jsem to všechno pracně uvedl, ale spíše jen jako poslední pomazání umírajícímu, vymírajícímu jazyku – ale tohle, tuhle zázračnou proměnu, tu jsem já věru nečekal. Ten vzmach, ten téměř zázračný vzmach české řeči! Nebo myslíte, že to ten abbé vlastně nedal do rychtyku opravdu jen tak kvůli pořádku? Že měl třeba už tehdy za lubem něco většího? Nebo snad přece jen a jen z lásky k rodné mluvě? Nu, za časů abbé Dobrovského se ještě ani leccemus nevěřilo. Patrně ani ti nejzarytější vlastenci nečekali, co přinese už poměrně jim blízká budoucnost. Čeština ležela tou dobou na přelomu osmnáctého a devatenáctého století v troskách – ve městech. Na českém venkově žila, ale přežívala jen jednoduchou řečí a prostými výrazy venkovanů. Její obrodu očekávalo jen klubičko houževnatých snílků, a obnovení české samostatnosti se muselo jevit jen zcela nedostupnou iluzí zmatených blouznivců... Kdyby se tedy dnes v paláci Nosticů zjevil duch modrého abbé a rozhlížel se kolem, trnul by překvapením, nevěřicně by se rozhlížel všude kolem sebe. Překvapilo by ho nesporně i to, že Češi nabyli samostatnosti, že Rakousko a Habsburkové už dávno Čechům nevládnou. Možná, že to by ho to přímo srazilo na kolena, ta samostatnost. Abbé Dobrovský by se však asi nijak nepozastavoval nad pošetilou neschopností Čechů uvědomovat si, co za těch dvěstě let dokázali, kam až došli, a jejich žabomyší vojny a vzájemné šarvátky by ho rozhod-

